

DARBININKAS

Vol. LXVIII, Nr. 38

Rugsėjo - September 30, 1983 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.

Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos komunistų partijos organas Pravda vedamuoju švelniai kritikavo savo ginkluotąsias pajėgas už per ilgą atidėjimą paskelbimo apie P. Korėjos keleivinio lėktuvo nušovimą, bet pabrėžė, kad Sov. S-ga už tai neatsiprašys ir nemokės kompensacijos žuvusiųjų artimiesiems.

New Yorko ir New Jersey gubernatoriui atsakius leisti nusileisti jų valstybių tarptautiniuose aerodromuose sovietų lėktuvam su jų delegacijos ir J.T. sesiją nariais, sovietų užs. reik. min. Gromyko visai atsakė atvykti į sesiją, o kiti delegacijos nariai atvyko į New Yorką Belgijos oro linijos lėktuvu.

JAV kongresas savo rezoliucija pasmerkė Sov. S-gą už P. Korėjos keleivinio lėktuvo nušovimą, pareikalavo ją pasiaiškinti ir kompensuoti žuvusiųjų artimuosius.

Marshall salų gyventojai nutarė patvirtinti su JAV sudarytą susitarimą, pagal kurį įsteigiama nepriklausoma Marshall salų respublika. JAV bus atsakingos tik už salų gynybą ir sutiko sudaryti 150 mil. dol. fondą nukentėjusiems salų gyventojams nuo JAV vykdytų atominių sprogdinimų atlyginti.

Prezidentas Reagan pažadėjo čia besilankiusiam Portugalijos prezidentui Antonio Eaneš padidinti Portugalijai teikiamą karinę pagalbą.

Izraelio min. pirmininkas Menachem Begin oficialiai atsistatydino iš pareigų, bet tas pareigas eis tol, kol bus sudaryta nauja vyriausybė.

Libano kariuomenė kurį laiką kovėsi su druzų milicija ir palestiniečiais dėl Shuf kalnų srityje esančio Suk al Gharb miesto, kontroliuojančio kelius į Beirutą. Į šias kovas įsikišo ir prie Beirutą esą JAV karo laivų artilerija ir Libano karo lėktuvai.

J.T. tarptautinės civilinės aviacijos taryba priėmė rezoliuciją, pasmerkiančią Sov. S-gą už P. Korėjos keleivinio lėktuvo nušovimą ir reikalaujančią šį įvykį iširti.

Britanijos valdytos Karibų jūros St. Kitts-Nevis salos gavo nepriklausomybę, bet ir toliau pasiliks Britų bendruomenės nariu. Salos turi 45,000 gyventojų. Jas laikinai valdys skirtasis min. pirmininkas dr. Kennedy Simmonds.

Pasaulio banko studija priėmė išvadą, kad, nepaisant suteiktos bilionų dolerių paramos, Afrikos kontinento valstybių ekonominė krizė dėl pačių valstybių kaltės vis didėjanti. Jų užsimojimas sukurti pramonę, pastatyti plieno gamybos įmones ir tarptautinius aerodromus, o nekreipti dėmesio į žemės ūkio kėlimą nuolat didėjančiam gyventojų skaičiui išmaitinti sukėlė katastrofiškų pasekmių.

Britanija pasiuntė į rytinę Viduržemio jūrą du lėktuvnešius: Hermes ir Illustrious.

Kinijos santykiam su Sov. S-ga sunormuoti trukdo didelių Sov. S-gos kariuomenės dalinių prie Kinijos ir Mongolijos sienų laikymas, pasienu išdėstytos SS-20 raketos, sovietų invazija į Afganistaną ir jos remiamą Vietnamo invazija į Kambodiją.

Iranas pagrasino sustabdyti bet kurį aliejaus eksportą iš Persijos įlankos, jei Irakas sutrukdytų Irano aliejaus eksportą.

Izraelio prezidentas pavedė naują vyriausybę sudaryti užs. reikalų ministeriui Yitzhak Shamir.

KUN. A. SVARINSKAS ĮŠVENTINTAS SIBIRE Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 57

Kun. A. Svarinskas labiausiai išgarsėjo kaip kovotojas dėl žmogaus teisių, dėl savo religijos laisvės. Jo nuteisimą aprašė viso pasaulio spauda ir visiem ji parodė kaip tauriausią lietuvių, kaip kankinį. Bet ar daug žinome apie jo gyvenimą? Štai LKB Kronikos 57 nr. ir supažindina su jo gyvenimu.

Gimęs Aukštaitijoje

Kun. Alfonsas Svarinskas gimė 1925 sausio 21 Ukmergės apskrityje, Deltuvos valsčiuje, Kadrenų kaime. Mokėsi Vidurinių pradžios mokykloje, Deltuvos progimnazijoje. Buvo įstojęs į Ukmergės mokytojų seminariją, bet jos nebaigė — nepatiko.

1943 įstojo į Kauno kunigų seminariją, į pirmąjį licėjinį kursą (3 metai iki pirmo filosofinio kurso). Deja, Kunigų seminarijos baigti nespėjo, nes 1946 gruodžio 31 buvo suimtas, žiauriai tardomas, o vėliau kalinamas specialiuose lageriuose, kur ilgą laiką dirbo felčerių.

Kalėjime patarnavo kalniam Dirbti Alf. Svarinskas buvo skiriamas į sunkiausių ligonių korpusus, bet ir čia jis, nuolat besišypsąs, sugebėdavo rasti bendrą kalbą su beviltiškais ligoniais.

Jis žinojo kiekvieną: kam ko reikia, ką skauda, ir skubėjo su savo efektyvia pagalba. Turėjo neeilinę dovaną — bendrauti su žmonėmis. Dalijosi su kitais, ką turėjo, ką gaudavo. Už tai jis buvo labai gerbiamas.

Mažoji vaikščiojanti enciklopedija

Lageryje jis mėgo draugauti su eruditais iš visų sričių ir taip įsigijo neeilinį gyvenimo diplomą, tapo lyg mažąja vaikščiojančia enciklopedija.

Nuo pat ankstyvo ryto (dažnai po sąžiningai budėtos nakties) iki vėlyvo vakaro Alf. Svarinskas būdavo visur, kur tik buvo reikalinga pagalbos ranka, padrasinantis žodis ar patarimas. Nesmulkmėnišką ir nepriekabų jį mylėjo visi, net ir vagys. Išsivirę košės, jį kviesdavo pas save, ir jiems buvo malonu turėti jį savo tarpe.

Principuose nepalaužiamas

Principiniuose klausimuose Alf. Svarinskas pasirodė nepalaužiamas. Laiškė tėvam 1948 lapkričio 17 iš Intos lagerio parašė:

“O jei žūsiu, Tėvyne, žinoki, jog už laisvę miriau su daina... Ir priekapo manęs neraudoki, Neraudok, neraudok, Mama mylima.”

Brangieji tėveliai, tebūnie Jums tai suraminimui ir prisiminimui”.

Neeilinė A. Svarinsko drąsa

Po Stalino mirties, kai administracija “prisiminė” kalinių teises, Alf. Svarinskas pradėjo reikalauti praktikoje iki šiol tik popieriuje skelbiamos religijos laisvės. Visi kaliniai tada pajuto neeilinę Alf. Svarinsko drąsą.

Lageryje įšventintas | kunigus

1954 spalio 3 Abezėje, lageryje, vyskupas Pranciškus Ramanauskas (taip pat kalinys) jį įšventino į kunigų, nes jis skaudžiausiose bandymuose įrodė savo dvasinį subrendimą.

Grįžta į Lietuvą

1956 kun. Alf. Svarinskas buvo paleistas ir grįžo į Lietuvą. Kai kas iš formalistų ne draugiškai sutiko lagerio kuni-

gą, bet, jo paties žodžiais tariant, netrūko ir tikrų katalikų, kurie su meile priėmė į savo šeimą naują konfratą.

Vikaras Kulautuvoje

Kad patenkintų ir vienus ir kitus, kun. Alf. Svarinskas buvo paskirtas Kulautuvon vikaru. Čia jis nuoširdžiai vikarauja, daug dirba gražindamas bažnyčios aplinką, plačiai apaštaluoja. Jis įsitaisė turtingą asmeninę biblioteką, kuri viliojo įvairių tautybių poilsiautojus, nes tuo laiku Kulautuva buvo visasąjunginė sanatorija.

Prie bažnyčios besidarbuodamas, jis maloniai prašekindavo mokinius. Ir šie net imdavo talkinti vikarui. Neretas jų buvo su prievarta įsegtu komjaunimo zenkliuku.

Vakarais jaunimas susirinkdavo į jo kambarėlį pasišneketi, padiskutuoti. Taip užsimezgė kilni draugystė.

Nepatiko valdžiai

Nepatiko valdžiai tokia kun. Alf. Svarinsko veikla, bet jį suimti Kulautuvoje bijojo, nes visi buvo prie jo prisirišę. 1958 perkėlė jį į didesnę Betygalos parapiją.

Bevikarudamas Betygaloje, jis pradėjo eiti į žmones, ieškodamas sielų. Štai mažas epizodėlis, kuris rodo, kaip kunigas

stengėsi laimėti žmones Dievui.

Kartą kun. Alf. Svarinskas, užėjęs pas vieną parapietį, paklausė, kodėl nebuvo bažnyčioje. Šis teisinosi, kad pramięgojės, neturįs laikrodžio. Greitai vikaras atnešė laikrodį ir padovanavo, kad daugiau jau nepramięgotų mišiu.

Sulma Betygaloje

Betygaloje darbuosi vos du mėnesius. Dar ir dabar tikintieji prisimena, kaip suimtą kun. Alf. Svarinską pasodino į roges tarp ginkluotų vyrų. Arkliai netikėtai pašokus į šalį, rogės pavirto ir metė vieną iš sėdėjusių šalia kunigo. Kunigas staiga stvėrė bevirstantį milicininką ir sulaukė jį. Parapiečiai buvo nustebinti tokia gražia priešų meile.

Nubaudė už nebūtą pamokslą

Kun. Alf. Svarinską kaltino antitarybine veikla. Liudininkai turėjo būti 3, bet du atsakė ir liko tik Kauno komjaunimo sekretorė Malinauskaitė. Teismo metu ji liudijo, kad kunigas Kulautuvos bažnyčioje, į kurią ji buvo nuejusi, per pamokslą kalbėjo prieš valdžią. Nors iš tiesų tą dieną pamokslą visai nebuvo, buvo skaitoma tik evangelija. Malinauskaitė teismą įtikino, kad jos tiesa. Teismas nubaudė 6 metams lagerio.

(nukelta į 2 psl.)

Lietuviškas gamtovaizdis, naujas dail. Česlovo Janušo paveikslas, sukurtas šią vasarą. Paveikslą užsakė Edvard Žukauskas, gyvenęs Fort Lauderdale, Fla. Paveikslas yra didelis, jo plotis 7 pėdos. Nuotr. L. Tamošaitis

BRITŲ VYRIAUSYBĖ PASISAKO APIE PABALTIO ATSTOVYBES

Britų Parlamento 1983 m. kovo 28 d. užrašuose (Hansard) išspausdintas toks dialogas apie Pabaltijo valstybių diplomatinę privilegiją: “Lordas Chelwood paprašė Jos Didenybės Vyriausybės patvirtinti, ar nutarimas nebesuteikti diplomatinę privilegijų ir lengvatų Latvijos ir Estijos atstovams išplaukia vien iš fakto, kad jie nebegali paskirti jokio asmens, kuris turėjo diplomatinę rangą aneksavimo metu, 1940 metais, ir nereiškia, jog ima silpnėti vyriausybės nusistatymas nepripažinti de jure šių buvusių nepriklausomų Pabaltijo valstybių okupacijoms”.

Užsienio reikalų ministeriją ir Commonwealth'o biurą atstovaujantis Lordas Belstead atsakė: “Taip, 1940 metais Jos Didenybės Vyriausybė atsakė pripažinti bet kokius organus, kaip Pabaltijo valstybių valdžias, ir ši pozicija nėra pasikeitusi. Tuo būdu, nėra jokios autoritetingos instancijos, kuri galėtų paskirti Lietuvos, Latvijos ir Estijos

diplomatinės atstovus. Todėl diplomatinės lengvatos negali būti suteiktos jokiam asmeniui, 1940-ais metais neturėjusiam diplomatinio rango šių kraštų at-

VOKIETIJOS MERGAIČĖS UŽ PAVERTĄ LIETUVĄ

Nijolės Sadūnaitės vardo vokiečių mergaičių moksleivių ratelis Donauwoerth mieste, pietinėje Vakarų Vokietijoje, išleido tryliką aplinkraščių. Aplinkrašty visuomenė yra informuojama apie Jono Sadūno persekiojimus, Bavarijos katalikai yra kviečiami melstis už nuteistą kun. Alfonsą Svarinską.

Taip pat yra pateikiama daug gražių religinių apmąstymų apie Lietuvos ir jos tikinčiųjų kančias. Nijolės Sadūnaitės vardo mergaičių grupė buvo įsteigta 1975 metais, kai Nijolė Sadūnaitė buvo nuteista tris metus kalėti

VLIKO REZOLIUCIJA 16-TAI PASAULINĖS ANTIKOMUNISTINĖS LYGOS KONFERENCIJAI, ĮVYKUSIAI RUGSEJO 19-23 LIUKSEMBURGE

Atsižvelgiant, kad Europos Parlamentas 1983 sausio 13 priėmė rezoliuciją apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, imdamas dėmesį:

kad 45 Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiai 1979 m. bendra deklaracija Maskvoje ragino Jungtines Tautas pripažinti Pabaltijo valstybių teises į tautų apsisprendimą ir nepriklausomybę;

kad dvišaliniomis sutartimis Sovietų Sąjunga garantavo trijų Pabaltijo valstybių jų teritorinę neliečiamybę ir amžiną taiką;

kad Helsinkio Baigiamojo Akto VIII straipsnis užtikrina tautų apsisprendimą ir teisę visiškai laisvai nustatyti, kada ir kaip jos ras tinkamą, jų vidaus ir užsienio politinę padėtį;

kad šių trijų nepriklausomų ir neutralių valstybių okupacija buvo įvykdyta Sovietų Sąjungos 1940 metais pasiremiant Molotovo-Ribbentropo paktu;

kad Sovietų įvykdyta Pabaltijo valstybių aneksija yra nepripažinta daugelio Europos valstybių ir kitų demokratijų, ir kad po jų užgnaužimo aštuonerius metus trukusios karinės rezistencijos ir masinių deportacijų Pabaltijo tautos ir toliau tęsia kovą dėl laisvės ir gina žmogaus teises, nežiūrint įkalinimų, masinių deportacijų ir izoliavimo psichiatrinėse ligoninėse; ir

kad Europos Parlamentas kreipėsi į Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministerius ragindamas pateikti Pabaltijo valstybių klausimą Jungtinių Tautų dekolonizacijos pakomisei ir kad šių tautų nedalia būtų svarstoma Helsinkio Baigminio Akto peržvalgos konferencijoje; ir šiuo remiantis

NUTARĖ, kad 16-oji Pasaulinės Antikomunistinės Lygos konferencija pilnai remia 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamento rezoliuciją apie padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir pažymi, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautos ne pačios pasirinko sovietinę sistemą, bet ji buvo joms primesta jėga ir samokslu; ir

NUTARĖ, kad šios konferencijos dalyviai suaktyvintų savo pastangas siekti tautų apsisprendimo bendrai, ir ypač Lietuvos, Latvijos ir Estijos suvereninių teisių vykdymo atstatymo.

Ši rezoliucija buvo pasiūsta WACL (World Anti-Communist League) sekretoriui rugpjūčio 5, kad ji būtų įtraukta į konferencijos darbų tvarką. WACL sekretoriatas pranešė VLIKUI, kad Lietuvos klausimas yra įtrauktas į s.m. rugsėjo 21 darbo tvarkę. Šioje konferencijoje dalyvauja VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis ir VLIKO narys inž. L. Grinius.

NAUJAS RUSINIMO ĮSAKAS

Sovietinė valdžia imasi naujų priemonių vadinamų Sovietų Sąjungos respublikų rusinimui sustiprinti, rašo užsienio spaudos agentūros, pranešdamos, kad Vakarų senesniai pasiekė Sovietų Sąjungos komunistų partijos centro komiteto šių metų gegu-

žės 26 išleistas slaptas įsakas apie “papildomas priemones rusų kalbos mokymo išplėtimui ir stiprinimui sovietinių respublikų mokyklose”.

Įsakas buvo pasiūstas visų vadinamųjų sovietinių respublikų komunistų partijų centro komitetams ir valdžiam, nurodant, kad nustatytoji sugriežtinta nerusiškų tautų rusinimo programa turi būti nedelsiant pradėta vykdyti.

Įsake, tarp kita ko, nurodoma, kad privalomas rusų kalbos mokymas nerusiškų respublikų mokyklose turi būti pradėtas jau vaikų darželiuose ir parengiamosiose mokyklose, kad rusų kalbos mokytajam yra 16-ka procentų padidinamas atlyginimas, kad centrinė valdžia padvigubins rusų kalbos mokymo programai skiriamą biudžetą.

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad naujasis Maskvos įsakas jau yra pradėtas vykdyti Ukrainoje. Agentūros atkreipia dėmesį, kad sovietinė valdžia dabar siekia sugriežtintomis priemonėmis suniveliuoti nerusiškas tautas, sunaikinant vadinamąsias tautines apraiškas, kurios ypač atspindi savitose kalbose, o kai kur, kaip, pavyzdžiui, Ukrainoje ir Pabaltijo kraštuose, taip pat ir religiniame tikėjime.

Spaudos agentūros pastebi, kad tuo būdu gali būti paaiškintamos ir sovietinės valdžios sugriežtintos represinės priemonės prieš tikėjimą Pabaltijo kraštuose ir Ukrainoje. Ukrainoje naujasis Maskvos įsakas rusinimui stiprinti jau yra pavadintas “naujuoju Valujevo ukazu”, nes šis carinės Rusijos ministeris 1863 specialiu įsakymu buvo uždraudęs naudoti ukrainiečių kalbą mokslo ir švietimo srityse.

Sov. S-gos prezidentas Andropov paraginavo V. Vokietijos parlamento narius priešintis JAV vidutinės tolinasos raketų išdėstymui.

9 lenkai iš privataus aero klubo pasamdytu lėktuvu per R. Vokietiją atskrido į JAV oro bazę Vakarų Berlyne.

Bostono vyskupijos ordinaras kardinolas Humberto Medeiros mirė po širdies operacijos, turėdamas 67 m.

Nepaisydamas prieš jį augančios opozicijos, Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos nežada atsistatydinti.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Koktu, kad pavergtoje Lietuvoje kaip garbės dovana pasižymėjusiems žmonėms ir įstai-goms yra teikiama raudonoji vėliava. Šis nekaltų žmonių krauju sulaistytas skarmalas negi gali būti garbės ženklas, garbės do-vana? Neseniai tą skarmalą ga-vo "Vagos" leidykla už gražiaus-iai leidžiamas knygas.

Savaitės įvykiai

JAV atstovas prie J.T. Charles M. Lichenstein pareiškė J.T. Na-riam, nepatenkintam šios orga-nizacijos įsikūrimu JAV, pasieš-kti jai vietos kitur, bet valst. departamentas paskubėjo pa-reikšti, kad tai esanti tik privati atstovo nuomonė ir nereikianti JAV politikos pasikeitimo.

Lenkijos vyriausybė, atsi-dūrusi finansinėje krizėje, nutarė nuo 1984 pakelti maisto pro-dukty kainas 30-40 proc. ir tuo būdu nustumdyti pragyvenimo lygį 4 proc.

1975 m. iš Sov. S-gos čia at-vykęs mokslų istorikas Mark Kuchment išaiškino, kad 1950 už šnipinėjimą Sov. S-gai pa-smerkto mirti Juliaus Rosenberg ir jo žmonos Ethel artimi šnipi-uejimo bendradarbiai, priklausę tai pačiai komunistų partijos celei, Alfred Sarant ir Joel Barr per Meksiką pabėgo į Čekoslo-vakiją, o iš ten į Sov. S-gą, kur pirmasis, pasivadinęs Filip Georgijevič Starov vardu, dirbo Leningrade mikro elektronikos srityje, 1979 m. jam mirus, ne-krologe buvo apgalėtas kaip "nepavargstantis mokslininkas, daug prisidėjęs prie mikro elektronikos mokslo sukūrimo ir jo tobulinimo." Joel Barr, pa-sivadinęs Josef V. Berg vardu, yra elektronikos inžinierius ir toliau tebedirba Leningrade.

Sovietų teismas nubaudė Vol-gos keleivinio garlaivio kapito-ną V.V. Klemenkov 10 m. ka-lėti už nerūpestingą pareigų ėji-mą ir nepalaikymą drausmės. Jo vadovaujamas laivas birželio m. užkliudė geležinkelio tiltą per Volgą, ir dėl to žuvo per 100 žmonių.

JAV universitetai dėl P. Korė-jos keleivinio lėktuvo nušovimo atšaukė su sovietų krepšininkais lapkričio mėn. numatytas pa-rodymas rungtynes.

Prezidentas Reagan pasiekė su kongresu kompromisą, pagal kurį JAV karių Libane buvimas pratęsiamas dar 18 mėn., bet prezidentas turėjęs vadovautis kongreso priimta Karo teisių re-zoliucija, apribojančia preziden-to teises panaudoti ginkluotas pajėgas.

— Pastaruoju metu pavergtoje Lietuvoje pradėtas intensyviai ugdyti keramikos menas. Pra-ėjusį liepos mėnesį Kaune buvo suruošti net specialūs keramikos kursai, kur buvo dėstomi teori-jos ir praktikos dalykai. Po kursų surengta keramikos paroda, ku-rijoje ypač išsiskyrė Gediminas Šibonis, Nijolė Vaškevičienė, Viktorija Karatajūtė, Birutė Pur-lienė, Viktorija Ostrauskaitė-Šimkuvienė, Vitalis Grigas ir dar keletas keramikų, pamėgu-sių molio lipdybą.

— Kinematografija yra stipri propagandos priemonė. Dėl to pavergtoje Lietuvoje vadinamo-sios kino šventės ruošiamos ne tik didžiuosiuose miestuose — Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, bet ir mažesniuose miestuose, net miesteliuose bei kolchozuose. Be grynai so-vietinių filmų rusų kalba Lie-tuvos Kino studija prigamina ir pakankamai lietuviškų propa-gandinių filmų.

— Pokalbis apie Panevėžio dramos teatrą. Juozui Miltiniui vadovaujant, Panevėžio dramos teatras buvo išaugęs į tikrą gar-senybę. Jis statė žymiausias pa-vergtos Lietuvos rašytojų veika-lus, statė pasaulinio garso klasi-kus. Ir statė taip, kad ir vietinė teatro kritika gyrė vaidybą bei režisūrą, ir net iš visos Sovietų Sąjungos teatralai važiuodavo į Panevėžį pasimokyti dramos statymo meno.

Tačiau J. Miltiniui išėjus į poilsį, teatro lygis pasikeitė. Tie-sa, J. Miltinis paliko žymių savo mokinių, ypač gerų vaidin-tojų. Ta vyresnioji aktorių karta ir dabar dar tebėra gyva ir pa-

jėgi. Geri aktoriai griebiasi ir re-žisūros. Atskirus veikalus neblo-gai surežisuoja V. Blėdis (ge-ras aktorius, tik silpnas režisie-rius), G. Karka. Gal iš kitų ryš-kiu režisieriaus gabumais išsi-skiria Julius Dautartas, pastatęs Panevėžio scenoje V. Krėvės "Žentą". Tačiau labiausiai teat-rui trūksta aiškios vedamosios linijos. J. Miltinio išauklėta vy-resnioji aktorių karta nesanti vieninga nei idėjiniu, nei esteti-niu atžvilgiu, o pati jaunoji karta, atrodo, yra ne visai tinkanti teat-rui dėl teatrinio talento stokos ir dėl bendro neaukšto išsilavinimo.

Apie teatrą kalbėjosi būrelis teatrologų ir šiaip teatro mėgė-jų: Irena Aleksaitė, Dana Rut-kūtė, Julius Lozoraitis, Leonar-da Jekentaitė, Algis Samulionis ir Albėrtas Zalatorius. Jie visi pripažino, kad dabartinis Pane-vėžio dramos teatras nepriylgsta buvusiam J. Miltinio teatrui. Net ir repertuarui parenkami silpni, be gilesnės idėjos ir gi-lesnių charakterių kūriniai, kaip "Aštuonių dienų savaitė", "Al-bertas", "Erškėtrožės rudenį", "Surūdijęs vanduo" ir kt. Visi kalbėtojai padarė išvadą, kad Pa-nevėžio dabartinis dramos teat-ras smuktelėjęs žemyn, kad ne-turi vedamosios linijos, nors dar tebeturi gerų senesniųjų aktorių. Tai bent kartą prisipažįstama prie kultūrinio nuosmūko, kuris šį kartą tėra tik Panevėžyje.

— Dar du atsiliepimai apie Druskininkų kurorto blogą tvar-kymą. Į dvių specialistų straipsnius Literatūros ir Meno laikraštyje tame pat laikraštyje atsiliepė dar du tituluoti parei-gūnai: Lietuvos gamtos apsaugos draugijos respublikinės tarybos pirmininkas Vytautas Lukaševičius ir Lietuvos respublikos prof-sąjungų kurortų valdymo tarybos

pirmininkas Vytautas Guraus-kas. Abu pripažįsta, kad Druski-ninkai blogai tvarkomi, kad kurorte daug šiukšlių, kad ker-tami kurorto grožiui reikalingi pušynėliai. Nors viešai pra-kalbėjo ir tituluoti pareigūnai, bet užburtas ratas vis dar nes-i-suka, nes jį, matyt, prilaiko iš-rinktosios klasės sovietiniai po-nai, kurių niekas nepajėgia išju-dinti. Tokiu būdu skurdinami ne tik Lietuvos kurortai, bet gadinamas ir visos Lietuvos gamtovaizdis.

— Rusų kilmės Vilniaus lietu-vių operos solistui bosui Vladi-mirui Prudnikovui yra suteiktas nusipelnusio Lietuvos solisto vardas. Enciklopedijoje neradau šio solisto biografinių žinių. Tik žinoma, kad jis yra baigęs Vil-niaus muzikos konservatoriją, gerai išmokęs lietuviškai (dai-nuoja be jokio svetimato akcento, turi gerai išlavintą balsą, ir iš tarsenos niekas jo neatskiria nuo tikrų lietuvių).

— Kauno paveikslų galerijoje visą rugsėjo mėnesį veiks taiko-mosios ir dekoratyvinės dailės paroda. Daugiausia buvo teks-tilės ir keramikos rodiniai. Visų akį traukė A. Jankevičienės iš-austas gobelenas. Iš tekstilini-kių ypač išsiskyrė A. Daukniene, S. Surgailienė, B. Sarapienė ir A. Jablonkienė. Paroda parodė, kad Lietuvoje yra gerų audėjų.

— Restauruoti Panevėžio pa-rapijos ir Šešuolių (Ukmergės rj.) bažnyčių vargonai. Abėji vargonai yra statyti žymių meistrų, barokinio stiliaus. Abėji vargonai yra balsingi, ge-ros konstrukcijos. Tuoj buvo iš-leistos abiejų vargonų muzikos plokštelės. Gaila, kad karo metu ir pokaryje daug panašių vargo-nų sovietiniai barbarai sunaikino. Pr. N.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Pa-ruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdrau-diniai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoj — OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestu-vėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor-tai. Dalia Radžilūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKin-non Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, aukas ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambin-ките 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIOJ VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Meilus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmd., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmdieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 2 psl.)

Pasikeičia apaštalavimo vieta

Po sprendimo motina ir savie-ji gavo pasikalbėti su nuteis-tuoju, kuris buvo linksmas, kaip geriausiose vaišėse.

Apaštalavimo vieta pasikeičia kalėjimo kamera, tartytojo kabi-netu, lagerio baraku. Užsipelno pagarbos jis ir čia. Keisdamasis koridorinis įspėja atėjusį: "O čia, vienutėje, — popas, nekelk šur-mulio, jis vis meldžiasi."

Kartą, užsitęsęs tarymui, kun. Alf. Svarinskas kreipėsi į tar-dytoją, kad dabar jam laikas pa-simelsti. Po kelių dienų tuo pa-čiu laiku jau pats tartytojas pa-siūlė: "Na, o dabar jau jums, ro-dos, laikas melstis."

Vienu laiku lagerio administ-racija nutarė apriboti kun. Alf.

Svarinsko apaštalavimo sferą ir uždarė į mažą lageriuką, skirtą ypatingai pavojingiem asmenim, galintiems turėti "neigiamą" į-taką kitiem kaliniam. Čia kun. Alf. Svarinskas susitiko su eile uolių kunigų, jų tarpe — Ukrainos unitų arkivyskupu J. Slipj, vė-liau pakeltu į kardinolus.

Šiandien melsuos kaip už draugą

Kartą lagerio viršininkas kreipėsi į kun. Alf. Svarinską: "Al-fonsai, pasimelsk už mane. Man dabar labai sunku." "Aš visuomet už jus, viršininke, mel-džiuos," — atsakė kun. Alf. Svarinskas. "Tik, jeigu iki šiol meldžiausi už jus kaip už priešą, tai nuo šiandien melsiuosiu kaip už draugą."

Vėl išelna į laisvę

1964 kun. Alf. Svarinskas išei-na į laisvę ir pradeda darbuo-tis mažoje Dzikijos parapijoje — Miroslave, kartu tęsia studijas.

Dideliem žmonėm nėra ne-reikšmingų darbų. Ten, kur kun. Alf. Svarinskas, ten žmonės tam-pa uolesniais katalikais, savo tautinę individualybę giliau iš-gyvenančiais lietuviais.

1971 jis paskiriamas dirbti klebonu Igiaukos parapijoje. Nors šiokiadieniais į mišias atei-davo vos kelios moterėlės, baž-nyčioje degdavo visos žvakės, o kunigas pamaldas laikydavo taip rūpestingai, lyg žmonių būtų pilna bažnyčia.

Sakė rūpestingai paruoštus tu-riningus pamokslus, nors klausy-davo nedaug žmonių. Ir pa-stangos davė vaisių — žmonės vis dažniau ir sąmoningiau pra-dėjo lankyti naujai suremontuo-tą bažnyčią. Sujudo ir jaunimas.

Pasigirsta drąsus kunigo žodis

1970 - 1971 Lietuvoje už vaikų katekizaciją buvo teisiams kunigai — Antanas Šeškevičius, Juozas Zdebskis, Prosperas Bub-nys. Ateistai triumfuoja.

Ir tada pasigirsta drąsus kun. Alf. Svarinsko žodis. Tikintieji iškilmingai sutinka Igiaukos bažnyčioje iš kalėjimo grįžusius kunigus. Prie altoriaus vis gau-siau renkasi jaunimas.

Saugumas nirsta. Atvažiuo-vi visa tartytojų brigada kaltina kun. Alf. Svarinską "LBK Kroni-ko" leidimu.

— Mūsų turimomis žiniomis tu leidi KLB Kroniką! — užsi-puolė čekistas.

— O kur įrodymai? — klaus-ia kun. Alf. Svarinskas.

— Tuo tarpu tai mūsų opera-tyvinio skyriaus paslaptis, — at-sako kagebistai.

— Tai, kai nebereiks jų slėpti, tada ir kalbėsime, — nuramina čekistus kunigas.

Tardyimas baigiamas griežtu draudimu bet kam bent žodžiu prasitarti apie jį. Tačiau kun. Alf. Svarinskas nepalaužiamas ir tie-siakalbis.

— Kiekvienas puolamas turi teisę gintis, dar šiandien visa parapija sužinos, kas ir koku tikslu atvyko Igilaukon, —prižada čekistam kunigas.

Vakarinį pamaldų metu kle-bonas tikintiesiems atvirai papa-sakojo saugumiečių kėslus. Re-akcija buvo staigi: kaip kas mo-kėjo, taip tas šoko ginti klebo-ną. Po paros valstybinio saugu-mo darbuotojų Igilaukoje jau nebuvo, tačiau liko rėpėstis, kaip susidoroti su uoliu kunigu.

Perkeliamas į Viduklės parapiją

1976 kun. Alf. Svarinskas ski-riamas į didelę Viduklės parapij-ą, kad pastoracinis darbas atim-tų visas jėgas ir laiką. Ir bažny-čia reikalinga skubaus kapitali-nio remonto.

Praėjus septyneriem metam, kiekvienas vidukliškis, kur jis begyventų, didžiuojasi savo pa-garsėjusia parapija. Viduklėje, kaip ir kitur, kun. Alf. Svarinsko iniciatyva vėl iškilmingai ir šil-tai sutinkami Lietuvos kanki-niai, grįžę į Lietuvą po 23 ar 35 metų kalinimo.

Saugumui knietl susidoroti

"Knietl saugumui susidoroti su manim. Bet ką jie gali da-ryti? Į kalėjimą uždaryti? — ten irgi reikalingas kunigas. Pakart? — būčiau arčiau dangaus. La-biausiai reikia mum kankinių. Idėjos, už kurias miršta žmonės, nemiršta, — kalbėjo kun. Alf. Svarinskas laisvėje.

— Kun. Alf. Svarinskas — tai drąsus pasiaukojimo švyturys, iš Lietuvos vidukelės šviečias vi-sai numylėtai Tėvynei.

Elenutė ir Jonas Mulioliai atlieka programos dalį per Cleve-lando Žalgirio kuopos metinį balių. Nuotr. V. Bacevičius

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas
VISA MASTERCHARGE METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus priva-žiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-3351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 centsPOSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostata •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreikia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Balfas kviečia ir laukia

Balfo šalpos vajui yra skirtas rudens mėnuo — spalio. Tai gražus sutapimas — derliaus nuėmimo mėnuo. Žemėlė davė derlių, kad žmogus galėtų išsimaitinti. Gera, dosni žemėlė! Ir tą derlių nuėmęs žmogus irgi nori būti dosnus — nori pasidalinti su neturtingaisiais. Žemėlė duoda tiek, kad duonos turi užtekti visiems. Tą duoną iš žemės reikia paimti savo darbu, kartais net kietu darbu. Ir tokiu atveju derliaus gausa skatina žmogų pasidalinti su kitais, su vargšais.

Taip yra — visur yra vargšų. Nuo senų senovės jų buvo ir bus. Susidėsto įvairios nelaimės, ligos ir gaisrai, ir žmogus suvargsta. Matėme televizijoje, kaip rodė miesto benamius. Tik retas yra savo noru pabėgęs į gatvę, kad ten, nieko nedirdamas, galėtų elgetauti, šiaip taip pragyventi. Dauguma jų yra paliesti kokios negandos.

Taip yra — turime visi padėti nugalėti skurdą ir vargą. Turime padėti neturtingajam. Jam reikia pašalpos, kad jis galėtų atsigauti, vėl stoti į darbą ir savo rankų darbu pragyventi.

Bet kartais yra taip, kad žmogus turi tik truputį, ir tada jis vistiek vargsta. Jam neužtenka, kad galėtų šiaip taip neskursdamas pragyventi. Ir jis laukia pašalpos iš kitų.

Juk tokie kadaise buvo pabėgėliai po II-ojo pasaulinio karo Vokietijoje. Nors pabėgėliai buvo šelpiami, bet vistiek trūko visko. Ir kaip buvo gera ir net šventiška, kai iš Amerikos lietuvių gaudavo siuntinį.

Besibaigiant antrajam pasauliniui karui, įsikūrė Bendras Amerikos Lietuvių Fondas, kurį sutrumpinę pavadino Balfas. Lietuvių kalba sunkiai priima visokius sutrumpinimus, žodžių sujungimus. O Balfas prigijo ir ta-

po tikrinu daiktavardžiu. Balfo žodį žino visa lietuvių tauta, visi tremtiniai, kur tik jie bebūtų. Žino kiekvienas vargstantis lietuvis. Tai žodis, kuris neša paguodą, kuris mažina jų vargą ir stiprina viltis. Tai žodis, kuris šaltas rankas sušildo ir nušluos- to ašarą.

Niekas nesitikėjo, kad tiek veiks ši organizacija. O ji ir dabar veikia pilnu savo pajėgumu, nes pasaulio vargai ir nelaimės dar nepasibaigė. Yra skurstančių lietuvių ir pačioje Š. Amerikoje, ir Vokietijoje, ir Pietų Amerikoje. O kiek vargstančių Lietuvoje, Sibiro platybėse.

Todėl ir nepasibaigė šalpos darbai.

Prisiminkime, kaip atvyko čia po antro karo pabėgėliai, kiek daug nuosirdumo parodė vietos lietuviai, kaip padėjo įsikurti. Jie ištiesė pagalbos ranką, nes atvyko brolis lietuvis.

Tada atvykę dabar yra jau dideli turtuoliai. Nereikia girtis, tik reikia konstatuoti faktą, kad iš tų, kurie tada atvyko, jau ne vienas yra turtuolis — milijonierius. Kokius didelius turtus jau kontroliuoja tie atvykę lietuviai! Kokius namus, žemės nuosavybes, vilas įsigijo.

Didelis ir laisvas, ir dosnus yra šis kraštas. Reikėjo dirbti sumaniai, tvarkytis, ir derlius buvo didelis.

Todėl, pasitikdami spalio mėnesį, jauskime šventą pareigą paremti Balfą, vienintelį lietuvių tokį fondą. Paremkime ne taip sau numesdami kokį pinigėlį, bet pagalvoję, kad ir daugelis lietuvių kadaise vargo, o dabar praturto. Paremkime su meile ir dideliu dosnumu.

Sakoma, kad gera yra gauti, bet dar geriau duoti. Tas faktas, kad tu savo auka parėmėi neturtin- gą, žmogų labiau pakelia ir stiprina, nei kokia gauta dovana.

Spalio 2, sekmadienį, 4 val. Kultūros Židinyje New Yorke bus įteiktos literatūrinės premijos. Tai progai parengta turinin- ga programa, apimanti literatūrą ir muziką, į kurią visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Tai girdėdamas, kas nors gali paklausti, kokios tos premijos? — Juk jau vieną premijų šventę tame pačiame Kultūros Židinyje turėjome gegužės 14. Atmintina, kad tai buvo LB Kultūros tarybos premijos, įteiktos devyniems moksle bei menuose iškilusiems asmenim. Toje šventėje Kultūros taryba norėjo pagerbti tik savuosius laureatus. Dėl tos priežasties liko neįteiktos Maironio vardo premija už poeziją, Juozo Gabės vardo premija už poeziją jauni- mu, Aloyzo Barono vardo pre- mija už novelę.

Tas premijas laimėjo Bernar- das Brazdžionis, Paulius Jurkus, Leonardas Žitkevičius.

Taip pat ir Lietuvių rašytojų draugija pritarė, kad šios premi- jos būtų įteiktos atskirai, tuo bū- du labiau iškeliant literatūros vaidmenį išeivijoje, kuri šiam žanrui neberodo entuziazmo. Šią šventę surengti buvo pavesta New Yorke apylinkės rašytojams.

Visi pajuskime pareigą — be raginimų paremti auka Balfą. Visur veikia Balfos skyriai, suras- kime jų išdininkus ir įteikime auką. Tokiuose šalpos darbuose žmonės dažnai pasidaro neran- gūs, numoja ranka ir užmiršta. Bet — prisiminkime vargstan- čius, alkstančius Sibire ir kitur, ir bus labai aišku, kad reikia kuo greičiau paremti Balfą! Tu- čiuojau!

Brolius Vilius po įvilkutvių, gavęs abitą Kennebunkport, Maine

PREMIJŲ ĮTEIKIMO ŠVENTĖ KULTŪROS ŽIDINYJE
SU GARSIU PIANISTU

Jie tą uždavinį mieliai priėmė, tikėdami, jog toks renginys suteiks džiaugsmo bei atsinaujini- mo mūsų visuomenei.

Maironio vardo premijos me- cenatas yra Juozas Gabė, miręs prieš trejetą metų Kennebunk- porte, Maine. Jo valią įvykdė ve- lionio žmona rašytoja Nelė Ma- zalaite-Gabienė, kuri taip pat yra mecenatė ir Juozo Gabės vardo premijos už jaunimo li- teratūrą. Nelė Mazalaite-Gabie- nė jau 1981 Lietuvių draugijos rašytojų suvažiavime Clevelande įteikė premijų pinigų — 2000 dol.

Aloyzo Barono vardo novelės premijos mecenatai yra Julija ir Emilis Sinkiai iš Los Angeles. Premiją parūpino L.R.D. valdy- ba.

Premijų laureatai — Bernar- das Brazdžionis, Paulius Jurkus ir Leonardas Žitkevičius — yra labai artimai pažįstami ypač apylinkės visuomenei. Juos vi- sus malonu sveikinti, laimė- jusius pagarbą bei dėkingumą už žymų literatūrinį bei kultū- rinį įnašą į mūsų išeivijos gy- venimą. Taip pat miela pasigė- rėti velionio Juozo Gabės ir ra- šytojos Nelės Mazalaite nuosirdu- mu literatūrai. Jie, gyvendami kukliai, sutaupė savo uždarbio dalelę mūsų literatūrai gaivinti.

Laureatas Bernardas Brazdžio- nis, gavęs Maironio vardo poe- zijos premiją (1000 dol.) už poe- zijos rinkinį rankraštyje, yra vi- tuojau!

Bernardas Brazdžionis

suotina žinomas poetas, lyg vi- sos tautos balsas, šaukias į kovą su pavergėjais ir gaivinas poe- zija nusilpusius jos sūnus. Braz- džionis yra išaugęs iš lietuvių tautos skausmų bei godų milž- nas ir nuostabiai praturtines ją savo labai šakota ir originalia poezija. Jis yra branginamas ne tik išeivijoje, bet ir okupuotoje Lietuvoje. Ten jo poezijos nuo- rašai eina iš rankų į rankas. Lais- vajame pasaulyje jį galima girdė- ti literatūros vakaruose. Poetas su savo rečitaliais yra aplankęs lietuvių visuose kontinentuose, suteikdamas jiems dvasinės pa- guodos. Po premijų įteikimo jis mum skaitys savo poeziją.

Paulius Jurkus — poetas, be- letristas, žurnalistas, dailininkas ir visuomenininkas — yra popu- liarus išeivijoje, o ypač New Yor- ko apylinkėje. Matydami jį redag- uojantį Darbininką nuo 1950 metų, mokytojuojantį, skaitantį paskaitas, dekoruojantį Kultūros Židinio salę, ir atliekantį kitus visuomeninius patarnavimus, žmonės užmiršta, kad tai asmuo, kuris ir kuria, ir rūpinasi kitų kūrybos vertinimu bei iškelimu.

Jam bus įteiktos dvi premi- jos: Juozo Gabės vardo premija už poeziją jaunimui — 500 dol. ir Aloyzo Barono vardo novelės premija — taip pat 500 dol. Pre-

mijų šventėje girdėsime jį skai- tant savo kūrybą.

Leonardas Žitkevičius, lai- mėjęs taip pat Juozo Gabės vardo premiją už poeziją jauni- mu — 500 dol., yra poetas humoristas ir taip pat pasižymė- jęs redaktoriaus. Jo stiprybė saty- roje ir jaunimo literatūroje, ku- rioje išgarsėjo 7 poezijos rink- niais. Dabartinę premiją gavo už rinkinį rankraštyje "Aš nelauki- siu, kol užaugsiu". Žymią jo gy- venimo dalį atėmė redagavimas periodinių leidinių. Leonardas Žitkevičius yra buvęs "Žiburių" redaktorium Vokietijoje ir sa- vaitraščio "Amerika" Jungtinėse Valstybėse. Darbininko redakci- joje dirba nuo 1968 metų. Po premijų įteikimo jis skaitys savo poeziją iš premijuoto rankraš- čio.

Po Literatūrinės dalies visą meninę programą atliks jaunas pranciškonas pianistas Br. Vilius (Viliamas) Smiddy, OFM, at- vykęs iš Kennebunkporto. Apie jį jau kelis kartus išsamiai buvo rašyta Darbininko rugpjūčio 26 ir rugsėjo 23 laidose ir taip pat Draugo dienraštyje, pažymint, jog tai pasaulinio garso pianis- tas, nuo septynerių metų koncer- tuojąs Europos, Amerikos ir Ka-

(nukelta i 4 psl.)

9

RUSTEIKA. O vis ta pradžia eina nuo Murav- jevo koriko, kurs raštą užgynė ir pasiryžo mus visus maskoliais paverst.

RUSTEIKIENĖ. Nelabasis jį patį greičiau nujos.

JURGIS. (Juokdamasis). Jau nujojo... O mums reik gintis — dėl to, kad ir menkiausias vabalėlis smaugiamas ginas...

RUSTEIKIENĖ. Kur tu čia dulkę būdamas prieš vėją papūsi — galą gausi ir tiek.

RUSTEIKA. Ne šiandien... rytoj...

RUSTEIKIENĖ. Bepigu tau senam, bet kam tu vaiką į prapultį trauki... kam...

RUSTEIKA. Gana, Morta, šimtą sykų sakei.

JURGIS. (Bučiuodamas motinos ranką). Ma- maite, kas žadėta — neaplenks. O aš kitaip ne- begyvensiu. Juk visur taip pasauly yra: vieni žemę aria, kiti žmones moko, kiti kovas kovo- ja, o kol dar bus mūsų karaliai, mūsų žalnie- riai, mūsų generolai... kol bus... reik patiems prasciokėliams gintis... kovot... mirt...

RUSTEIKIENĖ. Ką tu kalbi... ką kalbi...

JURGIS. Bene kas saulės amžių gyvens: vieni mirs — kiti gims.

RUSTEIKIENĖ. Jei tėvas blūdią — kur sū- nus neblūdis.

RUSTEIKA. (Trenkdamas kumščia). Nevesk iš kantrybės — moteriška!..

ROŽĖ. Nesibark, tėveli, mamaitė tokia pa- vergus... tiek raudėjo, tiek rūpinosi... kaip ap- mirusios sėdėjom, kada žandarai suėjo į trobą...

RUSTEIKA. Geriau man būtų nė tos pasto- gės, nė to jūsų rūpesnio, kur kai dūmas žmogui akis graužia — kelio nebematai... o aš prisie- kiau, ranką į dangų pakėlęs, kovot prisiekiau.

RUSTEIKIENĖ. Viešpatie, susimilk ant mūsų!..

RUSTEIKA. Tokia priesaiką kas laužo — tą perkūnas giedrią dieną trenkia.

RUSTEIKIENĖ. (Padėjo šaukštą, tyliai ver- kia).

ROŽĖ. Mamyte, nebesakyk nieko — nebesa- kyk.

RUSTEIKIENĖ. Nebesakysiu... (Už durų brazda, krenkščia. Rusteika kelias, skubiai išeina ir įsiveda Barbora).

XIII SCENA

RUSTEIKA. Na jau, nekoksėk taip smarkiai, Barborėl, čia tik savi...

BARBORA. Pripratau, broliužėl, pripratau, dabar, kai kosulys užaina — nežūri ar savi, ar svetimi.

RUSTEIKA. Sėsk prie šilto viralo.

RUSTEIKIENĖ. Sėsk — užteks. (Jurgis ir Rožė nukabina tarbas, paduoda kėdę, sodina, at- neša Barbora dubenėlį ir šaukštą).

RUSTEIKIENĖ. Sėsk, — juk peršalus, per- mirkus esi.

BARBORA. Džioviniaus pakely, o daktaras liepė skubėt, mat, jis viską surašęs, kiek ten žmoneliai kenčia, kiek turme uždarė. Vienas vėl iš tų nupluktų mirė...

RUSTEIKIENĖ. Jau tam pasibaigė visos bai- mės. (Veda ją prie stalo).

BARBORA. Kad priviso, privažiavo visokių sledavatielių, žandarų, pamošėnikų, klausinėja, sliedavoja, tardo... Dieve tu mano, lyg raz- bainikus būtų suėmė.

RUSTEIKA. Juo blogiau, juo geriau — pa- sakė man vienas mūsų redakcijoj.

ROŽĖ. Geriau?

RUSTEIKA. Žmonės atsipeikės, lyg iš miego pakirdę, pamatys, kas su jais daroma. O taip tai jie kenčia, kenčia... nieks nesusaikės, kiek jie gali iškentėti nesipriešindami!

RUSTEIKIENĖ. Kad tik daugiau taip, kaip Kražiuose nedarytų, dėl kitko — galima būtų gy- venti...

RUSTEIKA. Be mokyklų, be knygų... visas širdies nubloškimas — karčiama; juk į gyvulį geriausias žmogus gali pavirsti.

RUSTEIKIENĖ. Kas gyvulys — gyvulys, o kas žmogus — žmogus...

BARBORA. Šventasis tėvas, sako, jam tiligra- mą mušęs, ciesoriui tatai, tu, sako, ką nori daryk, o tikėjimo tu, sako, neužkabinek.

RUSTEIKA. Iš Tilžės mes visur numušom tiligramas, bet kol atsilieps...

BARBORA. Anglijos karalienė su Amerikos karalium...

JURGIS. Tetule, kad Amerikoj nėra kara- liaus — ten prezidentas.

BARBORA. Vistiek, vaikeli, vistiek — pats didysis, kur valdo. Tai jie, sako, abudu ant vieno popieriaus pasirašę ir mūsų Aleksandrai atleidę, kad jis, girdi, taip nedarytų, jei vainos nenor.

RUSTEIKA. Tai gi, išskirs, mat, varnas varniui akį — juk mūsų šis su angličankos sūnum švogeriai.

BARBORA. Švogeriai... tai jau nėra ko ir norėt, kad dėl biednų žmonių susivaidytų... O man ar duosi ką — nešt... aš štai... (Trau- kia iš rankovės gilumos) tuos popierėlius — čia, sako, labai svarbu...

ROŽĖ. (Renka indus nuo stalo).

RUSTEIKA. Jei jie sąžinės neturi — tai gal

nors gėdą prieš pasaulį turės.

RUSTEIKIENĖ. Tai gi — maskolius ko gėdy- sis... Juk ir tie patys žandarai — kiek ir kiek mus prigandinę, vidurnaktį pridraske, kratas be- darydami, o šiandien suėjo — lyg nieku nedėti, kaip bičiuliai... alaus jiems duok, duonos duok... ir dar lašinių nesigailėk, sako, pjauk daugiau... O matau aiškiai, kad tik spokso, ar nepareinat... ar nepult kratyt, — dar naktį atbildės...

BARBORA. Ar žinot, aš geriau šiandakt pas jus nenakvosiu. Tau daviau — duokš man ir einu. Pas davatkėles miestely prikrisiu ir — toliau.

ROŽĖ. (Ieina).

RUSTEIKA. Atsarga gėdos nedaro. Įnešk čia, Jurgi, kas Barborėlei paskirta (Rusteikienė greit dangsto langus, Jurgis išeina).

ROŽĖ. Ar nebaugu, tetulyt, per miškus, per laukus naktį — viena?

BARBORA. Tai, dukrele, nebeskaistūs veide- liai, braška seni kaukėliai — nė vilko nebeyi- lioj... O, kad maskolius užuostų, kas mano tarboje glūdi, rots pultų, bet ką jis užuos, kad kvailas: jis mano, kad toks senas padaras tik tam besivalkioj pasauli, kad žemę lazda badytų... Nežino jie, nežino, kad aš mokslą žmonėms nešioju — tamsą nuo akių braukau — ir gerai, kad nežino, ir gerai, kad kvailas.

JURGIS. (Ieina su ryšuliu).

RUSTEIKA. (Padeda Barborai krauti į tar- bas). Tai, Barborėle, daryk kaip žinai: dalį palik- si pas Antaną — tegul jis neša toliau, o Kazimie- rui pasakyk, kad menkiausiaj daktelį, ką išgirs Kražiuose — tegul užrašinėja — redakcijoj prašė... Gerai būtų, kad sekmadienį atneštum, ką galė- si...

BARBORA. Reikės paspausti senas blauzdas.

JURGIS. Ir pas tamstą, anot dainos — "Kaip mane žmonės nemato, aš turiu gerą sveikatą".

(Bus daugiau)

DETROITO LIETUVIUOSE Parapija minės deimantinę sukaktį

Detroito lietuvių katalikų parapija, dabar besivadinti Dievo Apvaizdos (Divine Providence) vardu, spalio 15-16 švęs 75-rių metų gyvavimo sukaktį. Prieš paskelbdamas iškilnių programą, prabėgome prisiminis parapijos istoriją.

Šio šimtmečio pradžioje, Detroitui augant ir vystant pramonę, mieste ėmė gausėti lietuvių skaičius. Vieni čia atbėgdavo iš Pensilvanijos bei V. Virginijos kasyklų, o kiti, legaliai ir nelegaliai, per Detroito upę kėlėsi iš Kanados. Jie kūrė rytinį miesto dalį, lenkų apgyvento priemiesčio Hamtramcko pasienį, į vakarus nuo tiesios geležinkelio linijos, į pietus nuo Caniff gatvės. Pirmieji religingi atvykėliai lankė lenkų bažnyčias. Atėjo laikas steigti lietuvišką parapiją.

Parapijos steigimu susirūpinusių tautiečių pakviestas, į Detroitą atvyko kun. Kazimieras Valaitis. Pastatyta maža medinė bažnytelė prie Westminster gatvės, netoli lietuviškiausios Cardoni Avenue ir, 1908 metais (po ranka neturiu mėnesio ir dienos) šventinant, gavo šv. Jurgio vardą. Kai 1913 Henry Ford savo automobilių fabriko darbininkams ėmė mokėti po 5 dol. už vieną darbadienį (tuomet — pasakiškas atlyginimas!), miestą užplūdo tūkstančiai lietuvių. Nors ne visi jie buvo „bažnytiniai“, bet pamaldiesiems mažos bažnytelės nebeužteko. 1916 pastatyta didelė mūrinė bažnyčia ir netrukus mokyklos patalpos. Kurį laiką ten klebonavo kun. K. Skripkus, kun. Fabijonas Kemėšis (didelis visuomenininkas, ekonomistas, garbės kanaanikas, Sibiro kankinys) ir kun. J. Cižauskas. Kai naujieji ateiviai 1949-51 metais Detroitą pasiekė, šv. Jurgio mūrinė bažnyčia dar tebestovėjo, tik jau paskendusi juodųjų žmonių jūroje.

Čia reikia pasakyti, kad nuo šv. Jurgio parapijos į pietus, aukštais gotiškais bokštais kas pusmylis ar mylia raudonavo

lenkų bažnyčios. Viena kita iš jų tebestūks ir dabar, tikinčiųjų nebelankomos, tuščios, vargingų juodųjų žmonių lūšnų apsuptos. Be abejonės, toks likimas būtų ištikęs ir mūsų. Padėtį išgelbėjo pats pirmasis Detroito greitkelis — „slibinas“, nugalėjęs šv. Jurgį. Reikėjo keltis į vakarus, į kur lietuviai - parapiečiai jau seniai buvo nubėgę. Grand River ir Schaeffer gatvių sankryžoje buvo pastatyta daug kuklesnė bažnyčia su sale rūsyje bei klebonija šalia ir 1949 m. (dar šv. Jurgio mūrų nenugriovus) pašventinta. Tik jau naujai bažnyčiai bei parapijai buvo duotas dabartinis — Dievo Apvaizdos — vardas. Niekas, rodos, nedejavo kai pro parapiją pralėkė kitas greitkelis ir reikėjo vėl keltis, dabar į šiaurės vakarus, į Southfieldo priemiestį. Tik tas kėlimasis buvo bene pats dramatiškiausias parapijos istorijoje. Arkivyskupija, labai gerom sąlygom duodama keletą akrų žemės, už prarastą pastatą kartu su greitkelių statytojais atlyginama pusmilijoniui dolerių, būtinai mums norėjo įpiršti teritorinės parapijos statusą. Tik parapiečiams triukšminguose posėdžiuose kelis kartus pademonstravus, kad tautinė parapija mums būtinybė, pagaliau nusileido. Naujasis Dievo Apvaizdos parapijos centras pradėjo veikti 1973 m. rudenį, kai tų metų rugsėjo 8 pašventinta naujoji moderni bažnyčia. Dar metus su trupučiu ten klebonavęs kun. Mykolą Kundrotą nuo 1975 m. sausio 1 pakeitė dabartinis klebonas, kun. Viktoras Kriščiūnevičius. Po bažnyčios šventinimo

greit buvo užbaigti pastatai lituanistinei mokyklai ir erdvi salė, talpinanti bene tūkstantį žmonių, turinti sceną bei sportui įrengimus. Už keletu metų salės pietiniam šone įrengta kavinė ir virtuvė. Kai šios eilutės rašomos, visas pastatų kompleksas turi modernų, gerai veikiančią dirbtiną vėsinimą.

Tiek trumpas istorijos. Ji galėtų būti išstėta į šimtus puslapių.

Dabar — apie sukaktuvių iškilmes.

Šeštadienį, spalio 15, Kultūros centro salėje įvyks balius - koncertas. Meninę programą atliks parapijos choras ir tautinių šokių grupė „Audinys“. Šokiams gros „Romantikos“ orkestras. Bus patiekta šilta vakarienė ir veiks gėrimų bufetas. Įėjimo mokestis — 15 dol. asmeniui, o jaunimui, einančiam tik į koncertą bei šokiams (be vakarienės) — 6 dol. Į šį renginį patartina vietas užsisaityti iš anksto pas Alfonsą Jušką, tel. 264-7735.

Sekmadienį, spalio 16, 10:30 v.r. bus iškilmingos pamaldos, dalyvaujant Detroito arkivyskupiui Edmundui Szoka, vyskupams Vincentui Brizgiui bei M. Andersonui ir daugeliui kunigų. Po pamaldų Kultūros centre priešpiečių metu bus atlikta trumpa meninė programa (dar neturiu jos detalių) ir visų dalyvių supažindinimas su garbės svečiais.

Tikimasi, kad Detroito bei apylinkių lietuviai gausiai dalyvaus ir šeštadienio pasilinksminime, ir sekmadienio religinėse iškilmėse.

Alfonsas Nakas

Tautos šventės minėjimas Detroito rugsėjo 11. Mišias aukoja klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, kuri spalio 16 minės 75 metų sukaktį. Nuotr. Jono Urbono

Tautos šventės minėjime Detroito rugsėjo 11 šoka tautinių šokių grupė „Audinys“, kuriam vadovauja Rusnė Baltrušaitytė-Kasputienė. Minėjimą rengė Detroito LB apylinkės valdyba. Nuotr. Jono Urbono

LIONĖS JODYTĖS REČITALIS

Po daugelio metų paslaptingos tylos solistė L. Jodytė su Broadway artistų draugijos pagalba, įtakingos meno aktyvistės El. Magee globojama, rugsėjo 18 Alice Tully Hall New Yorke suruošė dainų rečitalį.

Ji lietuvių visuomenei padarė staigmeną. Niekas nesitikėjo po tokios ilgios dainavimo pertraukos ją scenoje vėl pamatyti ir dar tokiam New Yorke miesto pasauliniame teatre. Ji tikrai turi pakankamai drąsos ir veržlumo žengti dainos pakopomis pirmyn. Tai liudija jos artistinio gyvenimo skerspjūvis. 1951 varžybų keliu ji buvo patekusi į N.Y. Roxy teatrą, 1954 dainavo vieno miesto radijo stoty. T. Kaufmanno auditorijoje vaidino Čaikovskio „Eugenijaus Onegino“ operos Filipovnos vaidmenį. 1963 ir 1966 turėjo savo rečitalius Town Hall. Žibėjo dainoj bei vaidyboj tam tikroje aukštumoje, ir todėl L. Jodytė dar kartą norėjo parodyti, kad ir po

ilgo tylėjimo ji yra dar pajėgi išeiti į sceną.

Šiam rečitaliui visą vasarą ruošėsi su profesionalu pianistu. Programa buvo sudaryta laikantis dainininkų tradicijos. Pradėta su seno klasiko muzika, Ah! mio core ir Alma mia iš „Floridante“ — Handelio. Po toėjo Beethoveno In questa tomba obscura ir Fr. Rossi Ah, rendimi (arija iš „Mitrane“).

Po pirmo solistės išėjimo jos akompaniatorius pianistas Th. Mothersole paskambino fortepiono literatūroj romantiko kūrėjo Chopino Sonata in B-minor. Antru išėjimu solistė atliko Schuberto Der Tod und das Maedchen ir Der Lindenbaum ir programinės muzikos stipraus lyderio Wagnerio Weiche, Wotan (Erdos arija iš „Rheingold“).

Po pertraukos, rečitalio programos antroji daly, solistė atliko: Čaikovskio — None but the Lonely Heart; Lully — Bois Epais; Debussy — Chevaux de

bois; Gluck — Divinites dux stix (arija iš „Alceste“). Pianistas atliko Ravelio Gaspard de la nuit, Ondine, Le Gibet ir Scarbo — impresionistinės muzikos krypties kūrinius.

Prieš pabaigą buvo pateiktos trys lietuvių kompozitorių dainos originalia kalba: J. Gruodžio Visur tyla (žodžiai Liudo Giros), J. Stankūno Kalneliais (parafrazuota liaudies daina) ir S. Čerrienės Klajonė (žodžiai Tyrų Dukteris). Šių dainų akompanimentai yra parašyti kieno nors kito (?).

Užbaigoj solistė atliko dar keturis numerius: When you go — D. Guion, Have you never —

LIETUVIŲ TEISĖM GINTI FONDO VEIKLOJE

Lietuvių Teisėms Ginti Fondo valdyba rugsėjo 13 d. posėdy Chicagoj, pirmininkaujant dr. Jonui A. Račkauskui, aptarė bėgamuosius reikalus ir paskyrė iš surinktų aukų dar vienam asmeniui (gyv. Rytinėj valst.) \$1,142 jo gynybo reikalui.

Be to, jau anksčiau tam pačiam tikslui buvo paskirta trim asmenim, pagal jų pateiktus prašymus.

Pastaruoju laiku dar gauta aukų iš St. Petersburg, FL, \$2,485. 00 ir iš Cape Cod \$855.00.

LTG Fondas yra dėkingas visiem už gautas aukas. Tikimasi, kad visuomenė šią akciją ir toliau remis lėšomis ir kitais galimais būdais.

Aukus prašome siųsti: Lietuvių Teisėms Ginti Fondas, 5620 South Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

LTG Fondo Valdyba

Lietuviai pranciškoniai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką — savaitinį laikraštį, Aidus — kultūros žurnalą, Šv. Pranciškaus Varpelį — religinio turinio žurnalą.

T. Zaleski, Miranda — R. Hageman ir O mio Fernando, arija iš „La Favorita“ — Donizetti.

Vokalinių stygų laringitas labai trukdė jai dainuoti visoj jos balsinėj interpretacijoj. Stebėtina, kad aukštos gaidos skambėjo švariai ir pilnumoj. Bet piano negalėjo atlikti. Nebuvo to meniško subtilumo, suvaržyta buvo jos balso emisija.

Lionė Jodytė turi plataus diapazono stiprą balsą, kontrola spalvos. Dainavime svarbiausias poreikis — žinotini vokaliniai duomenys. Atrodo ji juos žino ir moka vartoti. Turi sceninį ir vokalinį patyrimą, puikią diktaciją. Pagauna klausytojo dėmesį ir parodo vaizduojamo charakterio gyvumą. Buvo gražiai, tinkamai apsirengusi scenoj.

KREIPIMASIS Į LIETUVIUS DAILININKUS

Kaip visi žinome iš spaudos, šv. Kazimiero sukakties komitetas tarp savo įvairių darbų ir planų yra užsimojęs išleisti knygą — šv. Kazimieras liaudies mene ir lietuvių dailininkų kūryboje. Šią knygą suorganizuoti ir suredaguoti buvo pakviestas kun. Stasys Yla, bet jis staiga mirė. Tada komitetas kreipėsi į mane, ar negalėčiau perimti šį darbą.

Tema man buvo nesvetima, nes su kun. Yla teko daug anksčiau tuo klausimu kalbėtis, projektuoti, net kai ką organizuoti. Kai buvo leidžiamas prof. Z. Ivinskio šv. Kazimieras (1955 m.), teko rūpintis tos knygos iliustracijomis. Tai ir apsprendė, kad imčiausi leidinį paruošti spaudai.

Iš kun. Ylos palikimo nedaug kas gauta. Reikia dar daug surinkti, suorganizuoti, kad leidinys būtų kuo pilnesnis.

Tad ir kreipiuos į visus lietuvių dailininkus su prašymu — atsiliepkite ir įsijunkite savo darbus į šį leidinį.

L. Jodytės rečitalis sutraukė daugiau kaip du šimtus klausytojų. Nemaža buvo lietuvių, bet daugiausia atsilankė jos mokinių giminės, draugai ir bendrai šio teatro nuolatiniai lankytojai. Tai pirmas toks mūsų muzikų bei menininkų pasisiekimas publikos atžvilgiu.

Dabartiniu metu ji pelno savo kasdieninę duoną mokydama kitus dainuoti. Šalia Carnegie Hall, tame pačiame pastate, ji turi balso studiją, kurioj lavina jaunuolių balsus, padeda išmokyti Broadway artistam savo partijas. Tuo prisideda prie muzikinės kultūros plėtros. O lietuviai ją vertina už tris plokštelių albumus, kurie turėjo po keletą laidų.

J. St.

Leonardas Žitkevičius

Paulius Jurkus

PREMIJŲ ĮTEIKIMO ŠVENTĖ

(atkelta iš 3 psl.)

nados didžiosios konservatorijų salėse.

Čia dar galima pridėti kelių kritikų atsiliepimus. — „Be abejo, tai didis talentas... Tai vienas didžiųjų pianistų Jungtinėse Amerikos Valstybėse“ (New York Times). — „Vienas iš jauniausių ir pirmajūnųjų pianistų Jungtinėse Amerikos Valstybėse... Be galo pajėgus pianistas“ (Glasgow Herald, Scotland). — „Jo iautrus skambinimas net pravirkdė visus. Tai tikras piano poetas“ (Le Figaro, Paris).

Tas talentingas jaunuolis, vos 30 metų amžiaus, nutarė stoti į lietuvių pranciškonų vienuoliją ir dabar atlieka noviciatą Kennebunkporte. Pranciškoniai džiaugiasi jo atėjimu, o jis mokosi lietuvių kalbos ir yra pasiryžęs būti Lietuvos bičiuliu.

Br. Vilius premijų šventėje skambins lietuvių ir pasaulinių kompozitorių kūrinius. Tai bus pirmas jo susitikimas su New Yorke lietuvių visuomene.

Juozas Gabė

Kaip matome, ir mecenatai, ir laureatai ir net pianistas — Br. Vilius, lietuvių pranciškonų vienuolijos narys, yra savi ir artimi. Tad visi šios apylinkės lietuviai yra nuoširdžiai kviečiami savo atsilankymu pagerbti juos premijų įteikimo šventėje.

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM

ANTANĄ IVAŠKĄ PRISIMENANT

Atsiveikino su Antanu Ivaška Putnamo seselių kapinėse liepos 26. Seselės palydėjo jo sielą giesmėmis ir amžinybę. Jis, būdamas tik 51 metų, paliko savo šeimą, gimines ir draugus ašarose. Nespėjo jis užauginti savo jauniausiųjų — Gailės 9 metų ir Pauliaus 12 metų. Jis paliko juos savo žmonos Gintarės valiai. Bridgeporto Lietuvių Bendruomenė neteko savo pirmininko, Lietuvos vyčiai — nario, o Connecticut LB — aktyvaus veikėjo. Viešpats parinko jam kitą dalį — amžinybę ir jo pradėtus darbus kitiems paibaigti.

Atsiveikinti su Antanu susirinko per šimtą žmonių šermentinėje liepos 25 vakare. Čia dalyvavo lietuviškų organizacijų, ukrainiečių ir vietnamiečių atstovai. Prel. P. Prancuskas, vyčiam padedant, atkalbėjo maldas už Antano vėlę. Kitą dieną prisirinko beveik pilna Šv. Jurgio bažnyčia. Čia Vladas Barius solo giedojo savo draugui atsiveikimo giesmes: Ave Maria — Schuberto ir Kai širdį tau skausmas suspaus — Sasnausko. Prel. P. Prancuskas pamokslas su meile apėmė Antano gyvenimą, kaip draugo, vyčio ir lietuvių. Prelatas išreiškė visų bridgeportiečių meilės jausmą Antanui.

Antanas ir Gintarė su kūdikiu Ritone atsikėlė į Connecticut 1960. Čia pradėjo dirbti Avco Corp., Lycoming div. prie įtempių apskaičiavimų ir "tam computer" programų paruošimo. Jis dirbo prie pavarų, skrendančio laivo, erdvėlaivių ir dujų turbinų. Dirbdamas Avco bendrovėje, Antanas Kolumbijos Universitete įsigijo magistro laipsnį iš pritaikomosios mechanikos ir ten pat išklauzė pritaikomosios mechanikos kursų doktorato laipsniui gauti.

Sumažėjus darbai, Antanas persikėlė dirbti į Nash bendrovę kaip lauko inžinierius prie oro suspaudimo mašinų. Paskiausias jo darbas buvo toje pačioje srityje — Electric Boat div. of General Dynamics corp. Čia Antanas buvo mėgiamas sa-

vo viršininkų, ir darbas jam patiko, tik buvo nepatenkintas ilgą kelionę į darbą. Laidotuvėse dalyvavo jo viršininkai iš Electric Board ir daug draugų ir bendradarbių iš Avco bendrovės.

Jis išdirbo apie 14 m., Avco bendrovėje. Čia jis brendė kaip žmogus ir kaip profesionalas. Pertraukų metu Antanas cituodavo literatūrą, kuri lietuvių, lietuvių ir politiką, ir filosofuodavo. Toje grupėje buvo keturi geri šnekoriai. Mes sprendėme visas problemas. Buvo ateities "pranašai". Tai buvo metai pilni pasikeitimų: pop. Jonas XXIII su Katalikų

Bažnyčios naujybėmis ir Vatikano susirinkimu, Chruščiovos ir jo Stalino apkalbinimas, J. Kennedy pasiryžimas kovoti prieš komunizmą Azijoje. Visi šie dalykai mum davė daugybę temų.

Savo kalbose Antanas niekuomet, reikalui esant, neapleido Dievo, nepamiršo Kristaus ir nepažemino žmogaus. Jis visuomet ieškojo žmogui tiesos ir palengvinimo gyvenime ir derino visa su Dievu. Antanas nepavydėjo kitiems profesiniame darbe, bet jis ir nepataikavo kitiems. Aukščiausiai vertino už viską tikėjimą ir lietuviybę.

Antanas, tarnaudamas Air Force, Strategic Air Command, kaip jaunesnis leitenantas,

Platsburg, N.Y., savaitgaliais lankydavo Montrelio ir New Yorko lietuviškas kolonijas. Taip bevažinėdamas susidraugavo su Gintare, kurią vėliau ir vedė.

Jis įstojo į Air Force, baigęs mechanikos inžineriją Newark Col. of Engineering, dabartinį N.J.I.T. Studijuodamas ir gimnazijoje būdamas, šoko tautinių šokių grupėje — Liepsna. Antanas mėgo dainą, muziką, šokį ir žmones. Jau būdamas gimnazijoje Vokietijoje, jis turėjo savo orkestrą, kuris grodavo per šokus.

Atsikėlė į Bridgeportą, abu Ivaškai įsijungė į lietuvišką veiklą. Jie dirbo LB, ateitininkuose ir su vyčiais. New Haven

sumažėjus mokiniams, užsidarius šeštadienei mokyklai, Ivaškai perkėlė vaikus į N.Y. Maironio mokyklą, kur Antanas porą metų buvo tėvų komiteto pirmininku. Priklausė jė prie New Yorko ir apylinkių ateitininkų sendraugijų kuopos. Paskiausiai jis su šeima dalyvavo ateitininkų gegužinėje ir susirinkime Rygelių sodyboje N.J. birželio 19.

Tėv. dr. Vikt. Gidžiūnas, N.Y. ir apylinkių ateitininkų kapelionas, aukos už Antaną koncelebruos mišias spalio 2, sekmadienį, 11 v.r. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Tos mišios bus taip pat dalis besibaigiančios New Yorko ateitininkų rudens šventės.

jr.

IS VISU

— Kun. Antanas Kiela, Telšių katedros garbės kanonikas, sulaukęs 84 m. amžiaus, rugsėjo 12 mirė Tirkšliuose, Mažeikių rajone. Vėlionis kunigo buvo įšventintas 1923. Vikaravo Kuršenuose, klebonavo Tirkšliuose. Kan. A. Kiela yra jau dvylikas šiemet Lietuvos ir ketvirtas Telšių vyskupijoj miręs kunigas. Telšių vyskupijoj ir Klaipėdos prelatoj iš 142 parapijų jau 53 yra likę be savo kunigo.

— Lietuvos pasiuntinybės Washingtono namų pirmame aukšte rugsėjo mėnesį buvo pakabintas įremintas Petro Kalpo kūriny, vaizduojąs Lietuvos nepriklausomybės atstatymo akto pasirašymą Vilniuje 1918 vasario 16. Pasiuntinybė apgalvestauja, kad jau trūksta sienose vietos paveikslam iškabinti.

— Kanados Lietuvių Diens šiemet bus spalio 7-9 Londone, Ont. Bus jaunimo šokiai, golfo turnyras, susipažinimo vakaras, pamaldos, koncertas. Koncerte dalyvaus Toronto "Volungė", "A r a s" ir Lietuvių K a n k i n i ū parapijos choral Hamiltono "Aidas", Ottawos "Ramunėlė" ir Londono "Pašvaistė", taip pat solistai Vytautas Paulionis ir Irena Černienė. Su tautiniais šokiais dalyvaus "Gintaras", "Atžalynas" ir Londono šokėjai. Rengimo komisiją sudaro pirm. M. Chainauskas, D. Chainauskienė, R. Vilienė, J. Valaitienė, R. Miškinytė, A. Petrašiūnas, R. Vilebrektas, R. Genčius ir kun. I. Mikalauskas.

— Athol, Mass., Lietuvos vyčių kuopa kartu su kun. Justinu Steponaičiu spalio 9 rengia šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties minėjimą. 3 val. popiet koncelebruos mišias, giedant pranciškonų iš Kennebunkport, Maine, chorui. Po mišijų br. Viliamas duos koncertą. Jis yra tarptautinio masto pianistas.

— Amerikos Lietuvių Tarybos 43-asis suvažiavimas kviečiamas spalio 22, šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

— Dr. Kazys Ambrozaitis, Chesterton, Ind., JAV LB tarybos pirmininkas, įvertindamas Lituanistikos katedros reikšmę, jai steigti paaukojo 1000 dol. Aukos siunčiamos adresu: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

— "Margutis" spalio 16 rengia įdomų koncertą, kurio programą atliks Rūta Pakštaitė — sopranas, Carmen Valenciušas De Michael — baritonas, Vytautas Jonas Bakšys — pianistas. Akomponuos Robertas Mockus. Koncertas vyks Chicagos Jaunimo Centre.

— PLB valdybos pirmininko naujas adresas: Vytautas Kamantas, 1851 Skyview Dr., Sparta, Mich. 49345.

— Susivienijimas Lietuvių Argentinoje rugpjūčio 21 surengė dainų vakarą. Dr. J. Simauskas skaitė paskaitą apie Vokalinę muziką nuo renesanso iki mūsų laikų. "Žibučių" ansamblis padainavo keletą senų tarptautinių ir lietuviškų dainų. Taip pat pasirodė solistai Zuzana Valadkaitė Lopez ir Antanas Slančiauskas.

— Nauji Darbininko skaitytėjai: M. Ann Lepera, Plymouth Meeting, Pa., J. Zapar, Hudson, Mass. Užsakė kitiems: E. Jankus, Woodhaven, N.Y. — Elzei Jankutei, Toronto, Ont. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiam skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Rožančiaus metinį žygi Marijos Mėlynoji armija spalio 2 rengia Šv. Alfonso bažnyčioje. Pradžią 3 val. popiet. Bus atkalbėtos visos rožančiaus dalys, bus giedamos giesmės, vyks procesija, bus teikiamas palaiminimas su Švč. Sakramentu.

Lietuvių Posto 154 veteranai ir jų padėjėjos rugsėjo 25 Lietuvių Namų didžiojoje salėje surengė naujos valdybos pristatymo iškilmes.

Kalėdojimas, metinis parapijiečių lankymas, jau prasidėjo. Klebonas kun. Antanas Dranginis tris dienas savaitę po pietų lanko parapijiečius. Lietuvių radijo valandos vedėjai praneša apie lankomas gatves ir rajonus.

Tautos šventę ir Šiluvos kopyčios 20 metų sukaktį lietuviams paminėjo rugsėjo 11 Washingtono Tautinėje šventovėje. Mišias koncelebravo Tėv. dr. T. Žiūraitis, OP, ir kun. Antanas Dranginis, Baltimorės Šv. Alfonso lietuvių parapijos klebonas. Dalyvavo taip pat gausi Lietuvos vyčių ekskursija iš Maspeeth, N.Y. Giedojo Baltimorės Dainos choras. Pamokslą pasakė kun. A. Dranginis.

Frances Sessa Adomaitis, gimusi ir augusi Baltimorėje, po sunkios ligos rugpjūčio 29 mirė ligoninėje. Nors buvo ištekejusi už kitataučio, su vyru uoliai dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose ir Šv. Alfonso bažnyčios pamaldose. Už jos sielą gedulingos mišios Šv. Alfonso bažnyčioje buvo aukojamos rugsėjo 1. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko vyras Kenneth, brolis Jonas, gimines ir draugai.

Kotryna Juraitienė, ankstesnės kartos lietuvė, sulaukusi 90 metų amžiaus, po sunkios ligos Sunkiai ir ilgai sirgo.

SUNNY HILLS, FLA.

Adomas Rumša 68 metų, mirė rugsėjo 22 Chipley miesto ligoninėje. Palaidotas rugsėjo 26 iš Šv. Teresės bažnyčios Sunny Hills kapinėse. Liko žmona Valerija ir du broliai Lietuvoje. Buvo žemaitis, kilęs nuo Stulgėnų. Iš Chicagos atsikėlė į Sunny Hills prieš dvejus metus. Sunkiai ir ilgai sirgo.

KELIONĖ Į ROMA

ŠV. TĖVAS JONAS PAULIUS II DALYVAUS LIETUVIŲ IŠKILMĖSE ROMOJE MININT ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ MIRTIES SUKAKTĮ 1984 KOVO 4

Popiežius Jonas Paulius II: "Pusė mano širdies priklauso Lietuvai"

Šv. Kazimiero Jubilėjaus Centrinis Komitetas ragina viso pasaulio lietuvius tuo metu apsilankyti Romoje ir dalyvauti iškilmingame Šv. Kazimiero minėjime. Organizuojamos grupinės kelionės vienai ir dviem savaitėm. Paimti du didžiuliai Pan Am lėktuvalai. Išvykstama vasario 26, grįžtama kovo 5 arba kovo 12.

KELIONĖS KAINA:	8 DIENOS	15 DIENŲ
Iš Los Angeles	\$1,165	\$1,655
Iš Chicagos, Floridos	1,065	1,555
Iš Clevelando, Detrolto, Toronto, Montrealio	1,040	1,530
Iš New Yorko	965	1,455

Dėl kainų iš kitų miestų telrautis agentūroje VYTIS. Į kainą įsiskaito visas: skridimai Pan Am linija, transportacija iš aerodromų į viešbutį ir atgal, liuksusinis viešbutis. Romoje 8 dienas (Midas Palace ar pan.), lengvi pusrūčiai ir pietūs kiekvieną dieną, lankomos įdomios vietos, nešiojamas bagažas, dalyviai vežiojami autobusais į oficialias jubilėjaus iškilmes. Dvielį savaitę kelionėje bus aplankomi Florencija, Venecija, Asyžius, Milanai. Kellaujama patogiais liuksusiniais autobusais. Bus pakankamai laiko pabendrauti, apsipirkti. (Dolerio vertė Italijoje labai pakilus).

Registruotis prisiunčiant \$100 už asmenį kelionių agentūrai VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE INC. 2129 KNAPP ST. BROOKLYN, N.Y. 11229 (212) 769-3300

ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ JUBILĖJAUS CENTRINIS KOMITETAS

VYTAUTAS VOLERTAS, PIRM. KUN. ALGIMANTAS BARTKUS, KELIONIŲ KOORDINATORIUS ROMAS KEZYŠ, KELIONIŲ AGENTAS

BOSTONO ŽINIOS

Kultūrinis savaitgalis Spalio 1, šeštadienį, 7:30 val. vak. Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4th St. So. Bostone, įvyks įdomus kultūrinis subatvakaris, dalyvaujant svečiam prelegentam.

Programoje — dr. Elonos Marjosiūtės-Vaišnienės žodis: "Raibos agavos", "Kitokios Lietuvos ilgesys" ir Bronys Raila prabėgoms. Knygų autorius Bronys Raila "Tai kas nepadarėta — nepasakėta".

Prieauglis meno srityje Kaip mūsų visuomeniniam ir politiniam darbui, taip lygiai kultūrinei veiklai reikalingas prieauglis, be kurio anksčiau ar vėliau sustings visas mūsų gyvenimas. Bet tokio prieauglio vis mažiau susilaukiame visose lietuviško gyvenimo ir veiklos srityse. Ypač dideliu aštrumu jo stoką jaučiame meninėje srityje, kurioje reikalingi talentai, įgimti gabumai ir specialus pasiruošimas. Vyresniesiems mūsų menininkams dėl amžiaus traukiantis į pensiją, visu rimtumu išskyla reikalas daugiau susirūpinti savo jaunaisiais talentais, reikalingu jų pasiruošimu ir įtraukimu į lietuvišką veiklą.

(nukelta į 7 psl.)

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Šveikauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

AR NETURĖCIAU VARGO SU JO VAIKAIS?

KLAUSIMAS

Turim dvejus namus: vienas čia, Connecticut, kitus — Floridą. Abeji namai mūsų abiejų vardu: mano ir vyro. Mano vyras yra už mane gerokai senesnis. Jis turi du vaikus iš pirmos žmonos. Tė vaikai yra suaugę ir turi savo šeimas. Dabar klausimai:

Jei vyras numirtų pirmas, ar aš neturėčiau vargo su jo vaikais dėl namų ir santaupų banke? Ar man reikėtų mokėti mokesčius, jei nėra testamento? Ar aš galėčiau pinigais tuoj išsiimti iš banko ir juos pasidėti į kitą banką savo vienos vardu? Ar mano vyras privalo palikti ką nors savo vaikam, jeigu jiems nieko netrūksta?

Skaitytoja, Connecticut

ATSAKYMAS

Niekas negalėtų Tamstai užtikrinti, kad, vyrui mirus, neturėsi vargo su jo vaikais. Kiekvienas gali kiekvieną traukti teisman, jei to pageidauja ir jei negaili tam lėšų. Tačiau, kai viskas yra abiejų, vyro ir žmonos vardu, — rezultatas yra aiškiai numatomas: vaikai mažai telaimėtų, jei Tamstą trauktų teisman.

Man atrodo, kad Tamstom taip pat būtų pravartu pagalvoti, kas atsitiktų su Tamstų turto tuo atveju, jei abu mirtumėt kartu, kaip, pvz., eismo nelaimėj. Jei Tamstai svarbu, kad dalis Tamstų turto tektų Tamstos giminėm, jei jų turit, reikia pasirūpinti testamentu sudarymu. Tame testamente taip pat įrašytumėt, kad, vienam mirus, viskas tektų gyvajam. Žinoma, jei to abu pageidaujat. Reikia neužmiršti, kad gyvasis, kitam mirus, galės testamentą pakeisti, jei to norės. Tą viską reikia turėti galvoj, ypač, kai vienas arba abu turi vaikų iš pirmos žmonos ar iš pirmo vyro; ir tuo reikalu pasikalbėti su savo advokatu.

Dėl paveldėjimo mokesčių. Tai nepriklauso nuo to, ar yra testamentas, ar jo nėra. Jei federalinei valdžiai ir valstijos valdžiai priklauso pinigų, — to neišvengsi, nesudaręs testamento.

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad plokštelės atsiųstų į namus.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, įdėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridėdama dar 1 dol.

SUVENYRAI

Automobiliam lipinukai (decals), Lietuvos Vytis su trispalve ir stilizuotas Vytis, lipinama iš vidaus. Lietuvos Vytis su trispalve ir Amerikos-Lietuvos vėliavomis bei Vyčiu, lipinama išorėj. Kaina po 1 dol.

Lipinukai išorėj LABAS, SVEIKAS ir kiti po 1.50 dol. Lietuva su Vyčiu, L.T. 2 dol. Lietuviška trispalvė vėliavėlė su pastatymo kaladėle (base) — 1.50 dol. Lietuviška ir JAV vėliavėlės su pastatymo kaladėle (base) — 2 dol.

Šie ir panašūs suvenyrai, lietuviškos knygos ir plokštelės gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

“Vytis”. Prieš 10 metų Chicagoj sukurtas orkestras Vytis išleido plokštelę. Orkestro vadovas ir dainininkas Liutas Dargis. Dar dainuoja Irena Mažeikaite. Turinys: Kauno valsas, Guantanamera, Dar šiandien, Tau tiktai tau, Vyras užkim, Svajonių sala, Tave aš pamaciau, O Zuzana, Paskutinis sekmadienis, Saulė. Kaina 12 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Harmonija. New Yorko Harmonijos kvartetas dainuoja: Oi tu, ieva, ievuže, Pavasaris, Plaukiai sau laivelis, Gyvenimą tas turės, Devynbalsė, Stoviu aš parimus. Kur bėga Šešupė, Du broliukai kunigai, Negerki trečios, Poeto svajonė, Mano rūtos, Šlamė šilko vėjas. Jau saulelė leidos, Nemunėlis. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol. Šios ir kitos lietuviškos muzikos plokštelės, lietuviškos knygos, suvenyrai gaunama Darbininko spaudos kioske: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

BALTINUKAI — T SHIRTS, trijų spalvų, su Lietuvos trispalve ir Vytimi bei įrašu “Lithuanian and proud of it”: vaikas (boy's size) S (6-8), M (10-12), L (14-16), suaugusiems (man's size) S (34-36), M (38-40), L (42-44), XL (46-48). Kaina su persiuntimu tik 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJAUSIA E. JUCIŪTĖS KNYGA

Igarkos Naujamiestis. Dokumentinis reportažas iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire. Įrišta į kietus viršelius kainuoja tik 10 dol. Taip pat dar gaunama E. Juciūtės trijų laidų susilaukusi knyga Pėdos mirties zonoje. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridėdama 1 dol. Gaunama Darbininko Spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugam amerikietėm. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau “Lithuanian Cookery” už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė
 Numeris, gatvė
 Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSI LEIDINIAI

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Įrišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.

B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Įrišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

J. Karka, Vytauto Didžiojo Universiteto studentų atsargos karininkų korporacija Ramovė 1933 - 1983. Kaina 10 dol.

A. Balašaitienė, Susitikimas pamary. Novelės. Įrišta. 8 dol.

A. Kairys, Kelionė į Vilnių. Premijuotas romanas. 10.00 dol.

J. Burkus, Gaila minios. Religiniai mąstymai. 8.00 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys. 12 dol.

A. Gailiūsis, Visaip atsitinka. Novelės. 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Pr. Razminas, Kražiai. Didelio formato, įrišta. 12 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, įrištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, įrištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Įrišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Gausiai iliustruota, įrišta. 23 dol.

J. Brazaitis, Raštai. I, II ir III tomai. Įrišta. Po 15 dol.

L. Kerulis, Išvežtųjų lietuvių sąrašas. Didelio formato. 20 dol.

G. Galva, Ernestas Galvanuskas, politinė biografija. Kietais viršeliais. 18.00 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

A.P. Bagdono, Žodžiai į toli. Poezija. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Persiuntimui pridėdama 1 dol.

Šios bei kitos lietuviškos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaškausko apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio “Lietuvos vaizdeliai” arba to paties autoriaus “Nutuliosios dienos”. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Keliautojų dėmesiai

Juožas Kaributas yra parašęs įdomią knygą “Kelionė aplink pasaulį”. 423 puslapių knygoj sukaupta daug kelionių išpuodžių. Knyga iliustruota nuotraukomis iš aplankyto vietovių. Knyga su persiuntimu tik 3 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 10 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 6 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas vaikam. Paveikluotas — 6 dol.

Pridedama persiuntimui po 1 dol. už kiekvieną knygą.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės, o taip pat ir įvairūs lietuviški suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

SPECIALI 14 DIENŲ EKSKURSIJA SU 11 DIENŲ LIETUVOJE

Proga sutikti naujus Metus su giminėmis

Gruodžio 27, 1983 iki sausio 9, 1984 — \$1,499.00
 Maršrutas: 1 diena Maskvoje, 11 dienų Lietuvoje, 1 diena Frankfurte

Išskridimai iš Bostono ir New Yorko su Lufthansa oro linija
 Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS
 293 Aubur St.
 Newton, Mass. 02166
 617 965-8080/ 969-1190

AMBER HARVEST
 Fresh fruits and vegetables
 PARDUOTUVĖ

Galima gauti skanios, rupios, lietuviškos sveikatos duonos iš Bruno's kepyklos Chicagoj. Užsakomi vaisių krepšiai visom progom. Iki malonaus pasimatymo!

110-21 Jamaica Ave. (kampus 111 St.) 847-9225

Atidara nuo 8 iki 7 val. nuo pirmadienio iki šeštadienio

KAILIŲ PASIRINKIMAS!

Custom made fur and sheepskin coats and other leather goods. The lowest prices in neighborhood. Use our lay-away plan.

ALEX SHEEPSKIN AND FUR CO.
 79-03 JAMAICA AVE.
 WOODHAVEN, N.Y. 11421
 TEL. 212 296-1162

FEDERALINĖ KREDITO UNIJA LIETUVIŲ KASA LIETUVIAM

86-01 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
 Tel. (212) 441-6799

Skyriai Chicagoje, Ill. ir St. Petersburg, Fla.

— Kiekvienu taupoma sąskaita KASOJE apdrausta iki 100,000 dolerių.

KASA už paprastas taupomas sąskaitas moka 9%

Už IRA pensijų indėlius dabar moka 10%

Už didelius ir mažus Certifikatus duoda kiek galima aukščiausius procentus.

Visiems nariams lengvomis sąlygomis suteikia visų rūšių paskolas ir mortgiclius.

Tiesioginiai priima arba keičia Social Security pensijos čekius.

Duoda Money Orders ir keičia asmeniškų arba algos čekius.

KASOS įstaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. vak. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Visus kviečiame dėti santaupas į lietuvišką KASĄ.

(atkelta iš 5 psl.)

Dainininkė Rūta Pakštaitė savo gabumais yra laimėjusi eilę stipendijų studijom ir įvairių premijų. Taip jai pripažinta Chicagoje stipendija dainavimo studijom. 1981 ji laimėjo pirmą premiją Illinois valstijoje savo balso kategorijoje, 1982 gavo stipendiją iš Kulturstudien ir Lie-

tuvių Fondo. Netrukus ji baigia studijas bakalauro laipsniu. Nuo jaunystės Rūta Pakštaitė dalyvauja lietuviškame gyvenime. Ji yra baigusi Chicagos Pedagoginį Lituaniistikos Institutą ir kelis kartus dalyvavusi lituanistikos seminaruose. Dideliu pasisekimu Rūta Pakštaitė dainavo 1979 jaunimo kongrese, 1982 koncertavo Austrijoje su baritonu Mark Clark, atliko du pilnus rečitalius Chicagoje ir viena Toronte, Kanadoje.

Pianistas Vytautas Bakšys Bostono ir apylinkės lietuviams žinomas iš Laisvės Varpo koncertų ir kitų pasirodymų. Tai išskirtinų gabumų pianistas, be-

Vytautas Bakšys

sireiškęs taip pat kaip kompozitorius. Pernai birželio mėn. jis baigė Naujosios Anglijos Muzikos konservatoriją bakalauro laipsniu su aukštu atžymėjimu. Jis yra Phi Kappa Lambda muzikos draugijos narys. Dabar jis lanko State University

of New York — Stony Brook muzikos mokyklą, kur ruošiasi magistro laipsniui kaip pianistas. 1981 Vytautas Bakšys su Naujosios Anglijos Muzikos Konservatorijos simfoniniu orkestru kaip pianistas lankė įvairius kraštus Europoje, kur susilaukė aukšto įvertinimo. Kaip gabus pianistas, Vytautas Bakšys mokosi visą laiką gaudamas amerikiečių stipendijas. Šių dviejų jaunų talentų koncertas — tai retas įvykis Bostono ir apylinkės lietuvių gyvenime. Tai skirkime spalio 2 tam koncertui. Tai bus bent moralinė parama mūsų jauniems menininkams. Ypač laukiama mūsų jaunimas ir vidurinioji karta. Šie du jaunuoliai yra mūsų jaunimo ir visų lietuvių pasididžiavimas.

Dėl Dariaus - Girėno pašto ženklų

Antanas ir Irena Mickūnai parašė laišką pašto valdybos viršininkui, kad būtų išleistas pašto

ženklas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 50 metų skridimo per Atlantą paminėjimui. Į tą jų laišką atsakė Gordon C. Morison, Assistant Postmaster General Customer Services Department. Jis rašo, kad pašto viršininkas William F. Bolger prašęs jį atsakyti į šį jų laišką. Laiške rašoma, kad jie gauna šimtus laiškų su pasiūlymais kiekvienais metais išleisti kokį nors specialų pašto ženklą. Esą, The Citizens' Stamp Advisory

Committee peržiūri tuos laiškus ir pristato pašto viršininkui su savo rekomendacija. Šis komitetas buvo numatęs tokio ženklo išleidimą rekomenduoti, bet dar nerekomendavo. Tad jis, Gordon C. Morison, rekomendavęs, kad šis Dariaus-Girėno pašto ženklo išleidimas būtų svarstomas kitame komiteto posėdy.

LAISVĖS VARPAS sekmadeniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

JŪRA STRIMAITIS, ADVOKATĖ — KEHOE, DOYLE, PLAYTER, NOVICK & STRIMAITIS — Nine Hamilton Place; Boston, MA. TEL.: 617-338-0070 Lynn, MA., TEL.: 617-599-8188. Mūsų devynių advokatų firma specializuojasi įvairiose srityse.

BOSTON MASS — WLYN 1360 bangos sek. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Pardudamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

A.A. JUZEI VEBELIŪNIENEI
 mirus, jos sūnui Vytautui ir jo šeimai reiškiu gilią užuojautą ir kartu liūdžiu
Algis Vedeckas

A.A. JUZEI VEBELIŪNIENEI
 mirus, sūnui Vytautui ir jo šeimai liūdesio valandoje reiškiamo gilią užuojautą.
Kvirinas ir Sofija Aleksandravičiai

Brangiai motinai
A.A. JUZEI VEBELIŪNIENEI
 mirus, KASOS prezidentui Vytautui Vebeliūnui ir jo šeimai gilią užuojautą reiškia
KASOS direktoriai ir bendradarbiai

Mylimai Motinai
A.A. KRISTINAI RAULINAITIENEI
 mirus, sūnų Zigmą, jo žmoną Mariną ir kitus artimuosius liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime
Eugenijus ir Emilija Noakai

A.A. KRISTINAI RAULINAITIENEI
 iškeliavus amžinybėn, mielėms Zigmui ir Marinai Raulinaitėms ir visiems velionės artimiesiems gilią ir nuoširdžią užuojautą reiškia
*Irena ir Jurgis Okuniai
 Maria Okuniene
 Jurgis ir Feliksas Zabelskiai*

PADĖKA
 Mano vyras dr. JUOZAS PETUKAUSKAS-VYDAS mirė šiame birželio 26 d. Palaidotas Bengoro miesto kapinėse, Maine.
 Dėkojame visiems giminėms ir draugams, aukojusiems šv. mišioms už velionio sielę, pareiškusiems užuojautą žodžiais, laiškais, per spaudą ar atsuntusiems gėlių.
 Nuoširdi mūsų padėka jiems visiems, o ypač Tėviliams Pranciškonams Kennebunkporte už nuolatinę globą ir visokeriopą pagalbą ilgus ir sunkius ligos metus.
Nuliūdę: žmona, brolis su šeima, sūnūs, mairi ir anūkai.

A.A. JUZEI VEBELIŪNIENEI
 mirus, sūnų Vytautą su šeima nuoširdžiai užjaučia
Dr. Halina Montvilienė

A.A. JUZEI VEBELIŪNIENEI
 mirus, jos sūnų Vytautą su žmona, anūkus ir gimines širdingai užjaučiame
Alfonsas ir Donata Samušiai

A.A. KRISTINAI RAULINAITIENEI
 mirus, sūnui Zigmui ir jo žmonai Marinai reiškiu gilią užuojautą
Halina Montvilienė

A.A. KRISTINAI RAULINAITIENEI
 mirus, sūnų Zigmą Raulinaitį ir jo žmoną Mariną bei kitus artimuosius širdingai užjaučiame
Stefa ir Adolfas Dimai

Brangiai Motinai
A.A. KRISTINAI RAULINAITIENEI
 mirus, sūnų Zigmą su žmona Marina ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučia
Kazys ir Kastytis Jankānai

Mylimai Motinai
A.A. KRISTINAI RAULINAITIENEI
 mirus, jos sūnui Zigmui, Kario redaktoriui, ir poniai gilią užuojautą reiškia
Jurgis ir Vitalija Šližiai

Lietuvos kavalerijos kapitoniui
VIKTORUI VILKUTAIČIUI
 Vokietijoje mirus, nuoširdžiai užjaučiame mielą bičiulį Vytautą Vilkutaitį, a.a. Viktoro žmoną ir artimuosius.
Marina ir Zigmas Raulinaitiai

Mielą Bičiulę Valeriją, jos mylimam vyrui
ADOMUI RUMŠAI
 iškeliavus į amžinybę, reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.
Sofija ir Henrikas Kačinskai

A.A. GENOVAITEI JANČAUSKIENEI
 mirus, jos vyrui VLADUI ir giminėms reiškiamo giliausią užuojautą.
LB Cape Cod Apylinkės Valdyba

Neužmirštamai
A.A. GENUTEI JANČAUSKIENEI
 mirus, liūdinčiam jos vyrui Vladui reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdime.
Vincas, Rozalija ir Marius Ambrzejai

Akingai bendruomenininkei
A.A. GENOVAITEI JANČAUSKIENEI
 mirus, Lietuvių Bendruomenės Cape Codo apylinkė vyrui Vladui reiškia nuoširdžiausią užuojautą.
LB Cape Codo apylinkės valdyba

A.A. GENOVAITEI JANČAUSKIENEI
 mirus, jos vyrui Vladui reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime.
Marija ir Vladas Židžianai

"Amber Holidays"

1983 M. ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

DAR YRA VIETŲ ŠIOSE GRUPĖSE:

Spalio 5 — \$1229.00 gruodžio 26 — \$1175.00 (su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

1984 M ESKKURSIJOS Į LIETUVĄ jau patvirtintos — pirmoji grupė išvyksta balandžio 18. REGISTRACIJAS PRIIMAME DABAR.

Registracijos, informacijos reikalui SKAMBINKITE 1-800-722-1300 (TOLL FREE) Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
 393 West Broadway, P.O. Box 116, South Boston, Mass. 02127
 Tel. (617) 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Prices are based on double occupancy and are subject to change

Norintiem atsikviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

NEW YORK

Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį, spalio 2, sekmadienį, literatūros šventė, premijų įteikimas ir koncertas. Pradžią — 4 v. popiet.

Literatūros šventė ir premijų įteikimas su iškilia fortepijono muzika bus spalio 2, šį sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje. Žiūr. skelbimą.

Lietuvių Atletų Klubu susirinkimas šaukiamas rugsėjo 30, penktadienį, Kultūros Židinyje.

New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos — Alto — metinis susirinkimas įvyks spalio 6, ketvirtadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Bus renkama nauja valdyba. Organizacijos, priklausančios prie Alto, atsiunčia savo atstovus. Vienas iš pagrindinių Alto darbų, kaip žinome, yra surengti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimą New Yorke, todėl kviečiamos į Altą įsijungti visos lietuviškos organizacijos.

Disidentas, buvęs Estijos komunistų partijos narys, Aarne Wahrta spalio 7, penktadienį, kalbės Estų namuose tema — Pabaltijo kraštai iš disidentų perspektyvos. Pradžią 7:30 val. vak.

N.Y. vyr. skaučių židinio Vilijos sueiga bus spalio 7, penktadienį, 7:30 v.v. pas Ireną Garunkštienę, 16 Oakwood St., Jericho, L.I. Tel. 516 433-4314. Visos sesės kviečiamos dalyvauti ir nesivėlinti.

Juzė Vėbeliūnienė, žinomo finansininko, Lito ir Kasos prezidento, motina, mirė rugsėjo 21. Tą dieną ji buvo rasta negyva savo namuose. Gyveno Richmond Hill. Palaidota rugsėjo 23, penktadienį, iš Apreiškimo parapijos bažnyčios. Penki kunigai koncelebravo mišias: Tėv. K. Žalalis, OFM, kun. V. Pikturna, kun. V. Bitinas, kun. K. Pugevičius ir kleb. kun. J. Pakalniškis, kuris pasakė ir pamokslą. Solo giedotojas Vytautas Alksnins. Palaidota Šv. Karolio kapinėse. Ten žodėlį tarė Romas Kezys. Po laidotuvių pietūs buvo J. Belecko Winter Garden svetainėje. Velionė buvo 87 metų amžiaus. Buvo kilusi iš Zanavykių, netoli nuo Šakių.

Cia liko tik sūnus Vytautas su šeima. Visi kiti giminės liko Lietuvoje.

Ateitininkų metinėje šventėje, kuri rengiama spalio 1 ir 2, kviečiami dalyvauti visi šios apylinkės ateitininkai su šeimomis. Šeštadienį 2 v. popiet Kultūros Židinyje bus dvi paskaitos: Gitos Kupčinskaitės — Ateitininkiška veikla draugovėse; Juozo Giedraitis — Lietuvos laisvinimo reikalai dabartiniais laikais. Sekmadienį — 11 v. mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po mišių — iškilmingas posėdis, įžodis.

Spalio mėnuo yra rožančiaus mėnuo. Apreiškimo parapijos bažnyčioje kiekvieną sekmadienį prieš 9:30 val. mišias rožančius bus kalbamas angliškai, o 15 minučių prieš sumą bus kalbamas lietuviškai. Visi kviečiami kasdien kalbėti rožančių pavieniai ar šeimose kartu.

Lietuvos vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks spalio 5, trečiadienį, 8 val. vak. V. Atsimainymo lietuvių parapijos salėje, Maspeth, N.Y. Bus išklausti valdybos narių pranešimai, o taip pat vyks naujos valdybos rinkimai.

Maironio lituanistinės mokyklos gegužinė, turėjusi įvykti rugsėjo 25, dabar nukeliama į pavasarį. Gegužinė vyks p. Vėbeliūnų sodyboje, tad, mirus V. Vėbeliūno mamytei, gegužinė bus atidėta pavasariui.

Ateitininkų Kolumkursai įvyks spalio 7-10 Putname. Kursus ruošia Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba. Visi gimnazijos amžiaus moksleiviai raginami ir kviečiami kuo gausiau dalyvauti. Registruokitės pas Danguolę Kuoliene, 31 Pine St., Duxbury, MA 02332, tel. 607 585-8652.

Parduodamas dviejų miegamųjų butas - condominium. Seminole, Fl. Gerame stovyje ir prie krautuvių-bankų, kur patogiu senesniem žmonėm pasitarauti. Tel. 1 - 813 596-5438.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicovich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

NEW YORKO ATEITININKŲ METINĖ ŠVENTĖ

RUOŠIAMA

N.Y. STUDENTŲ ATEITININKŲ DRAUGOVĖS

SPALIO 1, šeštadienį, 2 v. popiet Kultūros Židinyje paskaitos

GITA KUPČINSKIENĖ—Ateitininkiška veikla draugovėse
 JUOZAS GIEDRAITIS — Lietuvos laisvinimo reikalai dabartiniais laikais

SPALIO 2, sekmadienį, 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje — mišios, po jų — iškilmingas posėdis, įžodis.

KVIEČIAMI VISI ATEITININKAI IR JŲ ŠEIMOS

V. Atsimainymo lietuvių parapija Maspeth spalio 9, sekmadienį, švenčia 75 metų sukaktį. Padėkos mišios 12 val. Po jų banketas Fleur de Lis, Ridge-wood, N.Y. Visi bilietai į banketą jau išparduoti.

Lietuvos vyčių Vid. Atlanto rajono metinis susirinkimas įvyks spalio 23 Aušros Vartų lietuvių parapijoje, Manhattane, N.Y.

Naujų Metų sutikimą New Yorke rengia Kultūros Židinyje Lietuvių Atletų klubas. Vakaro pradžia 8:30 val. Visi sportininkai ir jiems prijaučiantieji yra kviečiami sutikti Naujus Metus kartu, jaukioje sportiškoje nuotakoje. Šalti užkandžiai, karšta vakarienė, baras. Šokiama gro "Jinai ir trys gintarai".

Dail. Marijos Žukauskienės meno paroda bus spalio 22-23 Kultūros Židinyje. Parodą rengia Lietuvių Atletų klubas.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė minima lapkričio 20. Pagrindinę kalbą pasakys ramovėnas Aleksandras Vakselis, LB New Yorko apygardos pirmininkas.

Maironio lituanistinės mokyklos rudens balius bus spalio 22 šeštadienį. K. Židinio renginių kalendoriuje buvo klaidingai paskelbta, kad bus spalio 21, o tą dieną yra penktadienis.

Nušovus Korėjos lėktuvą, lietuvių grupę — A. Marcellynas, P. Wytenus ir jų draugai dalyvavo trijose demonstracijose. Vienos demonstracijos buvo prie Jungtinių Tautų, paskui buvo korėjiečių religinės apeigos ir taip pat kiniečių religinės apeigos. Jose taip pat dalyvavo minėti lietuviai.

Poetė Kotryna Grigaitytė-Graudienė spalio 2 išvyksta į ligoninę, kur jai bus padaryta operacija. Iš ligoninės grįžta apie spalio 10. Ji apgailestauja, kad negali dalyvauti literatūros šventėje ir premijų įteikime.

Kviečiu pensininką apsigyventi pas mane. Esu likęs vienas, o turiu 6 kambarių namą. Yra gražios vietos ir kitam gyventi. Kreiptis: Juozas Vaitkūnas, 48 Revere St., Candon, Mass. 02021.

Wanted marine electrician with experience in rewinding. Good salary and fringe benefits. For interview call 875-4850. Monday to Friday 8:00 A.M. to 5:00 P.M.

Jonas J. Krivickas, gyvenęs 116 Street, Richmond Hill, N.Y., mirė rugsėjo 26. Buvo pašarvotas Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas buvo trečiadienį 7:30 v.v. Palaidotas rugsėjo 29, ketvirtadienį, iš Apreiškimo parapijos bažnyčios Šv. Karolio kapinėse. Liko žmona Konstancija ir dukterė Silvija.

LF Bičiulių Atlanto pakraščio suvažiavimas — konferencija bus lapkričio 12-13 Waterbury, Conn. Rengia LFB centro valdyba.

Dail. Elenos Urbaitės kūrinių paroda rengiama spalio 1-2 Toronte. Į parodą su savo kūriniais išvyko pati dailininkė.

Gintaras, Montreolio lietuvių tautinis ansamblis, lapkričio 5 atvyksta į New Yorką ir pasirodys Laisvės Žiburio radijo koncerte.

Medžiotojų ir žuvotojų klubo Aras rudens vakarienė, numatyta spalio 16, dėl susidėjusių aplinkybių nukeliama į vėlesnį laiką.

A. a. Kristinai Raulinaitienei mirus, vietoj gėlių ant velionės kapo Irena ir Jurgis Okuniai skiria 50 dol. Kultūros Židiniui.

Naujiem Kultūros Židinio prižiūrėtojam, senesni atvykusiems iš okupuotos Lietuvos, reikalingi 4 kambarių baldai ir kitkas. Galintieji pagelbėti prašomi kreiptis į Darbininką.

N. J. LB apygarda Aušros 100 metų sukakties minėjimą rengia spalio 29 Elizabeth. Paskaitą apie Aušrą ir aušrininkus skaitys Paulius Jurkus. Apygardai pirmininkauja Kazys Jankūnas.

Neužmiršk lietuviškos spaudos! Skaityk ir platink ją!

Paieškomas Martynas Jurksas. Jis pats, arba kas žino, kur jis gyvena, prašom atsilipti: Dr. Pranas Neverauskas, 1164 Juliet Dr., Toledo, Ohio 43614.

Lietuvis bitininkas iš New Jersey yra atvežęs medaus, kurį galima įsigyti Darbininko administracijoje už prieinamą kainą.

Wanted: Two or three bedroom unfurnished apartment, in the Astoria or Brooklyn section. Please contact: Thomas E. Baranaukas, 1466 East Gun Hill Road, Apt. 1B, Bronx 10469. Tel. No. 655-7967.

Scena iš Antro Kaimo ankstyvesnių pastatymų, kurie buvo suvaidinti čia Kultūros Židinio scenoje.

KAS TAS "ANTRAS KAIMAS"?

Kaip skelbta spaudoje, spalio 9, sekmadienį, Kultūros Židinyje svečiuojasi Antras Kaimas. Jį čia pakvietė Darbininko administracija. Tai Darbininko laikraščio tradicinis rudens renginys. Prieš tai, spalio 8, Antras Kaimas svečiuojasi Hartforde, Conn.

Kas tasai Antras Kaimas? Kodėl taip pasivadinęs ir ką jis vaidina? — Taip klausia ne vienas.

Antras Kaimas yra satyros ir humoro teatras, įsikūręs Chicagoje prieš 20 metų. Šio teatro variklis yra Titas Antanaitis, literatas, rašęs lietuviškų knygų kritikas, skleidžias lietuviškos kultūros gilesnę sampratą, patį kultūrinį gyvenimą dinaminą. Jis Chicagoje dažnai per Margučio radiją kalba ir supažindina su naujausiomis knygomis, įvairiomis literatūrinėmis sukaktimis. Tai tikrai dinamiškas ir kūrybingas žmogus.

Jis ir sudaro šio teatro centrą, organizatorių. Teatras yra satyros ir humoro. Toks teatras gali vaidinti aštrias komedijas, bet jie patenkinama trumpais vaidinimais, vadinamais škieais. Tokie vaidinimai kartais neturi net iš anksto parašyto teksto, o turi tikslą, kurio aktoriai siekia savo improvizacija.

Visi trumpi vaidinimėliai-škiecai remiasi gyvenimo aktuali-

jom. Teatras šaiposi iš dabarties juokingųjų pusių, iš paties gyvenimo, šaiposi aštriai ir šmaikščiai.

Tokių smulkių epizodų yra sudėta labai daug į programą. Ir jie suvaidinami scenoje vienas po kito, be pertraukos, tik truputį pergrupuojant scenovaidį, perstatant pačius būtiniausius baldus. Jie neturi nei pritaikytų kostiumų, dažniausiai vaidina su juodu treningu ar megztuku.

Kiekvienas trumpas škiecas yra humoristinis ir sukelia daug juoko. Kartais satyriškai atskleidžia tikrovės ydas, negalavimus.

Amerikiečių televizijoje tokių programų nemaža. Tai ir įkvėpė jiem suorganizuoti lietuvišką satyros teatrą. Jie turi savo jaunus aktorius, kurie jau gerai apvaldę aktorius techniką ir gražiai lietuviškai kalba. Tuo pačiu teatras auklėja ir moko lietuvišką jaunimą. Grupė veikia senai, per tą laiką praėjo daug jaunimo, ir jis pasidarė pakilesnis, geriau apvaldęs savo kūno judesius, geriau pramokęs lietuvių kalbą.

New Yorke teatras jau yra buvęs bent kelis kartus. Šį kartą atsiveža visai naują programą.

Tikrai visiems bus įdomu šį dinamišką satyros ir humoro teatrą pamatyti!

MAIRONIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS TRADICINIS RUDENS BALIUS

bus spalio 22, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje

Programoje:

pantomimikas PAULIUS RAJECKAS
 šokiams groja JOE THOMAS orkestras
 7 - 8 v. — šampanas, kokteilai
 8 v. — programa. Po programos — vakarienė ir šokiai.

Įėjimas suaugusiems — 17.50 dol., studentams — 8.00 dol. Stalus arba vietas prie jungtinių stalų užsisakyti pas:

V. Naronj — 516 938-7895
 A. Jankausk — 212 849-2260
 V. Matusaitienė 201 994-1229
 G. Žemaitait 203 847-1779

Visi kviečiami atsilankyti

TĖVŲ KOMITETAS

LITERATŪROS ŠVENTĖ, PREMIJŲ ĮTEIKIMAS — KONCERTAS

bus spalio 2 sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje

Premijos įteikiamos:

BERNARDUI BRAZDŽIONIUI —
 —Maironio vardo poezijos premija
 LEONARDUI ŽITKEVIČIUI —
 Jaunimo literatūros premija
 PAULIUS JURKUI —
 Jaunimo literatūros ir
 A. Barono vardo novelės premijos

Laureatui skaito savo kūrybą
 Muzikinę dalį atlieka
 broilis WILLIAMAS, OFM.
 Skambina lietuvių kompozitorių kūrinius

Po programos — kavutė
 Šventę rengia ir visus atsilankyti kviečia
 LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA

DARBININKO METINIS RUDENS VAKARAS—VAIDINIMAS

1983 spalio 9, sekmadienį, 3 val. po pietų

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Įėjimo auka — 6 dol., jaunimui iki 16 metų — 3 dol.

Vaidina Chicagos satyros - humoro teatras

ANTRAS KAIMAS

Programa sudaryta iš daugelio aktualių juokingų vaizdų - škiecų.

Po programos — vaisės, atgaiva.
 Visus maloniai kviečia atsilankyti

DARBININKAS